Co to jest przyroda?

To już wiem!

Słońce ◆ zwierzęta ◆ rośliny ◆ grzyby ◆ woda ◆ ludzie ◆ drzewa ◆ powietrze ◆ robić wytwarzać ◆ budować ◆ odżywiać ◆ oddychać ◆ ruszać się ◆ rosnąć ◆ pić

Tego się nauczę!

przyroda ◆ organizm ◆ czynności życiowe ◆ nieożywione ◆ ożywione składniki przyrody ◆ wytwory działalności człowieka

ZADANIE 1. *Popatrz na ilustracje i podpisz je wyrazami z ramki, następnie dokończ zadania.*

koń ◆ słoń ◆ drzewa ◆ dom ◆ most ◆ kwiaty ◆ pies ◆ ptak ◆ grzyb ◆ basen ◆ trawa ◆ samolot

Rośliny to: _____.

Zwierzęta to: _____.

Obiekty stworzone przez ludzi: _____.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Co to jest przyroda?

Przyroda to np.: rośliny, zwierzęta i grzyby.
Obiekty stworzone przez człowieka to nie jest przyroda.

ZADANIE 2. *Na podstawie informacji podpisz zdjęcia.*

Powietrze: Człowiek i zwierzęta oddychają nim. Może być ciepłe lub zimne.

Słońce: Daje nam światło i ciepło. Dzięki niemu rosną rośliny.

Skały: Są twarde i budują Ziemię. Można zobaczyć je w górach.

Woda: Pijemy ją codziennie. Jest w morzach, jeziorach i rzekach. Można w niej pływać.

powietrze

ZADANIE 3. *Przeczytaj uważnie informację o organizmach, następnie podkreśl ożywione składniki przyrody.*

Organizmy to żywe elementy przyrody. Są to np.: rośliny, zwierzęta, grzyby.

skała ◆ żaba ◆ grzyby ◆ tulipan ◆ człowiek ◆ dom ◆ lotnisko ◆ powietrze ◆ góry ◆ pies ◆ Słońce

Czynności życiowe to np.: oddychanie, odżywianie, poruszanie się.
Ożywiony to taki, który rośnie, oddycha, rusza się i odżywia się.

ZADANIE 4. *Przeczytaj uważnie wpis z pamiętnika Tosi. Podkreśl słowa, które oznaczają wytwory działalności człowieka – to, co zrobił lub zbudował człowiek.*

Wczoraj nasza klasa była na wycieczce. Po drodze do parku widzieliśmy szpital, bank i basen. Przed wejściem zatrzymaliśmy się na placu zabaw. Tam nakarmiliśmy wiewiórkę i kolorowe ptaki. Potem poszliśmy nad rzekę. Musieliśmy przejść przez most na drugą stronę. Tam zobaczyliśmy duży staw, a w nim ryby i żaby. Po południu wróciliśmy do szkoły. W klasie rozmawialiśmy o tym, co widzieliśmy na wycieczce.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jak poznawać przyrodę?

To już wiem!

oko ◆ oczy ◆ nos ◆ język ◆ ucho ◆ uszy ◆ skóra ◆ palce ◆ słuchać
lizać ◆ patrzeć ◆ wąchać ◆ dotykać ◆ wzrok ◆ słuch ◆ smak

Tego się nauczę!

zmysł ◆ węch ◆ dotyk ◆ doświadczenie ◆ obserwować ◆ obserwacja

ZADANIE 1. *Podpisz zdjęcia wyrazami z ramki.*

oko ◆ oczy ◆ nos ◆ ucho ◆ uszy ◆ język ◆ skóra ◆ palce

skóra

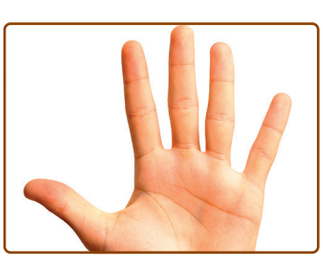

ZADANIE 2. *Połącz fotografie ze zdaniami. Wpisz odpowiednią literę pod zdjęciem.*

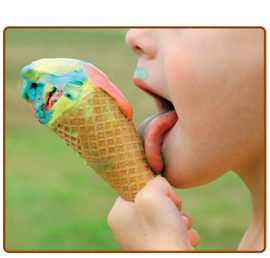

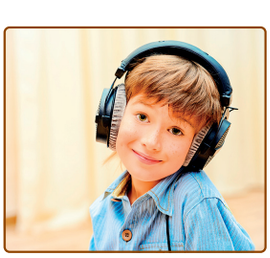

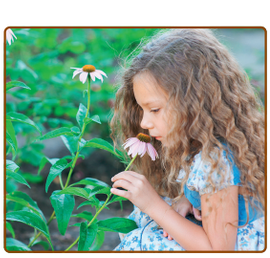

A: Kamila wącha kwiaty.
B: Ania dotyka bańki.
C: Dziecko liże lody.
D: Karolina patrzy przez okno.
E: Tomek słucha muzyki.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jak poznawać przyrodę?

ZADANIE 3. *Przeczytaj uważnie zdania i dopasuj je do fotografii.*

A: Adam i Ewa wykonują doświadczenie.

B: Paweł obserwuje rybę.

C: Kacper ogląda program przyrodniczy.

D: Dzieci szukają informacji w internecie.

E: Basia czyta książkę o psach.

F: Dzieci są w lesie na wycieczce.

ZADANIE 4. *Przeczytaj uważnie wpis z pamiętnika Tosi, a następnie uzupełnij tabelkę zgodnie z podanym przykładem.*

Wczoraj całą klasą byliśmy w lesie. Uczyliśmy się, jak obserwować przyrodę. Patryk uważnie przyglądał się ptakom. Basia słuchała, jak one śpiewają. Paweł i Gabrysia dotykali pni drzew, trawy a nawet grzybów. Kamila wąchała małe niebieskie kwiaty. Powiedziała, że pachną jak perfumy jej mamy. Piotrek i Darek próbowali jagód. Niestety, były jeszcze kwaśne. Po południu wróciliśmy do szkoły. W zeszycie zrobiliśmy notatki z naszych obserwacji.

wzrok	*Patryk uważnie przyglądał się ptakom.*
słuch	
węch	
smak	
dotyk	

Zmysły to wzrok, słuch, węch, smak oraz dotyk.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Przyrządy i pomoce przyrodnika

To już wiem!

przyroda ◆ wycieczka ◆ obserwować ◆ obserwacje ◆ mierzyć ◆ aparat fotograficzny
robić zdjęcia ◆ pokazywać ◆ oglądać ◆ szukać ◆ wkładać

Tego się nauczę!

przyrodnik ◆ mapa ◆ kompas ◆ taśma miernicza ◆ lupa ◆ lornetka
mikroskop ◆ wskazywać ◆ kierunki geograficzne

ZADANIE 1. *Podpisz zdjęcia wyrazami z ramki.*

mikroskop ◆ lupa ◆ aparat fotograficzny ◆ taśma miernicza ◆ mapa ◆ lornetka ◆ kompas ◆ torba

torba

ZADANIE 2. *Uzupełnij zadania wyrazami z ramki.*

obserwuje ◆ ~~ogląda~~ ◆ szukają ◆ oglądają ◆ mierzą

0. Marta *ogląda* biedronki przez lupę.
1. Zuzia i Tomek _____ łąki i lasu na mapie.
2. Chłopcy _____ odległość ławki od drzewa w parku.
3. Małgosia _____ ptaki na drzewach przez lornetkę.
4. Tomek i Kacper _____ liście fasoli pod mikroskopem.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Przyrządy i pomoce przyrodnika

ZADANIE 3. *Co to jest? Do podanej definicji dopisz nazwę przedmiotu.*

0. Służy do obserwacji obiektów niewidocznych gołym okiem. *mikroskop*
1. Pomaga znaleźć drogę podczas wycieczki. _____
2. Wskazuje kierunki geograficzne. _____
3. Służy do obserwacji niewielkich obiektów. _____
4. Służy do robienia zdjęć. _____
5. Pomaga mierzyć odległości w terenie. _____
6. Służy do obserwacji oddalonych obiektów. _____

Przyrządy potrzebne do obserwacji to: mapa, kompas, lupa, taśma oraz aparat fotograficzny.

ZADANIE 4. *Przeczytaj uważnie wpis z pamiętnika Tosi, a następnie podpisz zdjęcia imionami dzieci.*

Wczoraj całą klasą byliśmy w lesie. Pani nauczycielka zabrała nas na obserwacje terenowe. Paweł przyglądał się trawie przez lupę. Kacper i Dominika uczyli się czytać mapę. Patryk i Agnieszka oglądali okolicę przez lornetki. Amelka szukała kierunków geograficznych z pomocą kompasu. Marta po powrocie oglądała pod mikroskopem liście. A ja? Robiłam wszystkim zdjęcia do szkolnego albumu.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Określamy kierunki geograficzne

To już wiem!

kompas ◆ Słońce ◆ zachód ◆ wschód ◆ północ ◆ południe ◆ kierunki świata
morze ◆ łąka ◆ pole ◆ góry ◆ Ziemia ◆ niebo

Tego się nauczę!

cień ◆ widnokrąg ◆ igła magnetyczna ◆ tarcza kompasu ◆ pośrednie kierunki geograficzne
północny wschód ◆ południowy wschód ◆ południowy zachód ◆ północny zachód
teren płaski ◆ gnomon

ZADANIE 1. *a) Popatrz na ilustracje. Podpisz je wyrazami z ramki.*

góry ◆ morze ◆ łąka ◆ pole

Widnokrąg to linia zetknięcia się nieba z Ziemią.

b) Zaznacz na nich widnokrąg. Użyj czarnego markera!

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Określamy kierunki geograficzne

ZADANIE 2. *Popatrz na ilustrację i podpisz kierunki główne.*

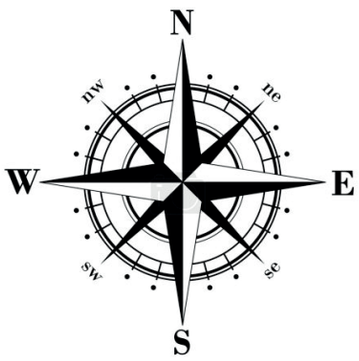

ZADANIE 3. *Przeczytaj informacje w ramce, następnie podpisz na ilustracji kierunki pośrednie.*

Kierunki pośrednie: północny wschód, południowy wschód, południowy zachód i północny zachód.

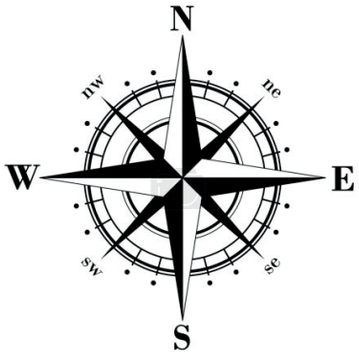

ZADANIE 4. *Przeczytaj uważnie wpis z pamiętnika Tosi. Uzupełnij zdania wyrazami z ramki.*

wiemy ◆ patyka ◆ przyrody ◆ pokazywała ◆ obserwowania ◆ uczyła się ◆ północ

W piątek nasza lekcja _____ była przed szkołą. Pani podzieliła nas na dwie grupy. Pierwsza grupa robiła gnomon, czyli przyrząd do _____ Słońca i wyznaczenia kierunku północnego. To nie było trudne. Potrzebowaliśmy tylko prostego _____ i wbiliśmy go w ziemię. Druga grupa _____ , jak działa kompas. To było trudniejsze. Ale teraz już _____ , że na tarczy kompasu jest igła magnetyczna. Na naszym kompasie miała dwa kolory. Część biała _____ południe, a czerwona _____ . Potem grupy zamieniły się zadaniami.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Składniki pogody

To już wiem!

upał ◆ mróz ◆ huragan ◆ grad ◆ powierzchnia ◆ zachmurzenie całkowite ◆ zachmurzenie umiarkowane ◆ tęcza ◆ powyżej ◆ poniżej ◆ temperatura powietrza ◆ naciskać przemieszczanie ◆ otaczać ◆ zjawisko ◆ kula ziemska ◆ składnik

Tego się nauczę!

kierunek i prędkość wiatru ◆ ciśnienie atmosferyczne ◆ opady atmosferyczne osady atmosferyczne ◆ rosa ◆ szron ◆ szadź ◆ błyskawica ◆ grzmot

ZADANIE 1. *Podpisz ilustracje:*

szron ◆ szadź ◆ rosa ◆ śnieg ◆ grad ◆ deszcz ◆ huragan ◆ burza ◆ tęcza zachmurzenie małe ◆ zachmurzenie całkowite ◆ zachmurzenie umiarkowane brak zachmurzenia ◆ mgła ◆ zachmurzenie duże

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Składniki pogody

ZADANIE 2. *Dopasuj odpowiednie składniki pogody do przykładów w tabeli:*

opady atmosferyczne ◆ osady atmosferyczne ◆ temperatura powietrza
ciśnienie atmosferyczne ◆ kierunek wiatru ◆ prędkość wiatru ◆ zachmurzenie

mróz	śnieg	1000 hPa	silny	północny	małe	rosa
upał	grad	wysokie	porywisty	południowy	duże	szadź
zimno	deszcz	niskie	huragan	wschodni	umiarkowane	szron
ciepło	śnieg z deszczem		łagodny	zachodni	całkowite	
przymrozek				północno-wschodni	*brak*	

ZADANIE 3. *Co nie pasuje?*

0. BURZA – grzmot / błyskawica / sztorm / ~~tęcza~~ / piorun

1. ZACHMURZENIE – małe / umiarkowane / porywisty / duże / całkowite
2. TEMPERATURA – mróz / zimno / chłodno / szadź / ciepło / gorąco / upał
3. OSAD ATMOSFERYCZNY – rosa / silny / szadź / szron
4. OPAD ATMOSFERYCZNY – deszcz / mgła / grad / śnieg
5. WIATR – porywisty / ciepły / łagodny / zimny / silny / ładny
6. CIŚNIENIE ATMOSFERYCZNE – łagodne / wysokie / niskie
7. KIERUNEK WIATRU – północny / południowy / wschodnio-północny / północno-wschodni / wschodni / zachodni

ZADANIE 4. *Dopasuj do siebie części zdań, a dowiesz się, jak powstaje tęcza, deszcz, burza.*

1. Jeśli w chmurach jest za dużo wody,
2. Jeśli światło słoneczne pada na krople deszczu,
3. Jeśli ciepłe powietrze spotyka się z zimnym, zaczyna wiać silny wiatr i padać deszcz,
4. Jeśli ciepłe powietrze staje staje się chłodne,

a) na niebie widzimy tęczę.
b) krople deszczu spadają na ziemię.
c) może powstać mgła.
d) może powstać burza.

Zdanie warunkowe
Jeśli jaskółki latają nisko, (to) będzie padać deszcz.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Substancje wokół nas

To już wiem!

plastelina ◆ glina ◆ gąbka kąpielowa ◆ gumka ◆ bąbelki w wodzie
sprężynka w długopisie ◆ kreda ◆ tlen ◆ para wodna

Tego się nauczę!

ciecz ◆ gaz ◆ ciało stałe ◆ substancja ◆ stan stały ◆ ciekły
gazowy ◆ stan skupienia ◆ dwutlenek węgla ◆ gaz w butli

ZADANIE 1. *Podpisz ilustracje słowami z ramki.*

~~plastelina~~ ◆ gaz w butli ◆ glina ◆ gąbka kąpielowa ◆ bąbelki w wodzie [dwutlenek węgla (CO_2)]
sprężynka w długopisie ◆ kreda ◆ tlen (O_2) ◆ para wodna

plastelina

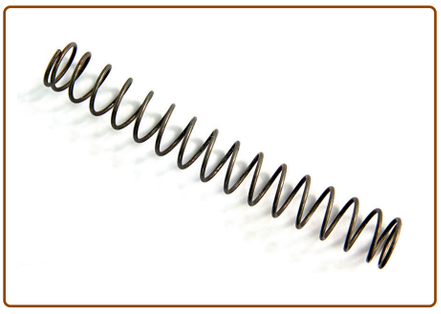

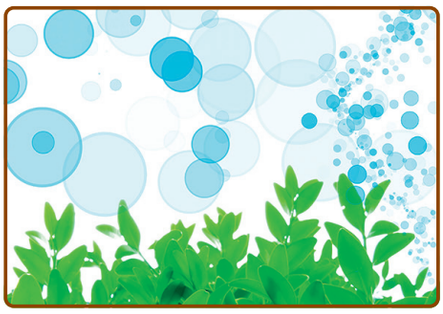

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Substancje wokół nas

Jaka to substancja? Jaki ma stan skupienia?
Ciecze mają stan **ciekły**, np.: woda, coca-cola, sok.
Gazy mają **stan gazowy**, np.: gaz w butli, para wodna, tlen, dwutlenek węgla.
Ciała stałe mają **stan stały**, np: plastelina, sprężynka, kreda.

ZADANIE 2. *Wpisz substancje do odpowiedniej kolumny.*

sok pomarańczowy ◆ tlen ◆ drzewo ◆ dwutlenek węgla
pomarańcza ◆ ~~hel~~ ◆ długopis ◆ mleko ◆ woda

ciecz	ciało stałe	gaz
		hel

Jak kategoryzujemy?

Sok pomarańczowy to ciecz.	Tlen to gaz.	Długopis to ciało stałe.
Sok pomarańczowy jest cieczą.	Tlen jest gazem.	Długopis jest ciałem stałym.

Uwaga! Ciecz to rodzaj żeński.

ZADANIE 3. *Czym są te substancje? Cieczą? Gazem? Ciałem stałym?*

*0. Dwutlenek węgla (CO_2) jest **gazem**.*

1. Hel jest _____ .
2. Mleko jest _____ .
3. Lupa jest _____ .
4. Sok jabłkowy jest _____ .
5. Lemoniada jest _____ .
6. Para wodna jest _____ .
7. Kostka lodu jest _____ .
8. Gaz w butli jest _____ .

ZADANIE 4. *Przeczytaj wpis z pamiętnika Tosi. Zaznacz na niebiesko – ciecze, na żółto – gazy, na czerwono – ciała stałe.*

Wczoraj były moje urodziny. Skończyłam 10 lat. Zaprosiłam całą klasę do domu. Były balony z helem do dekoracji, moja ulubiona lemoniada z bąbelkami i oczywiście tort z orzechami. Były też zdrowe owoce i warzywa. Najlepszy był koktajl truskawkowy z kostkami lodu. Bardzo wszystkim smakowała pizza wegetariańska z włoską oliwą. Dostałam różne prezenty. Najciekawsze to: trzy książki z serii *Nela. Mała podróżniczka*, pióro z atramentem, kolorowa kreda, zielona tablica, kubek z napisem: *Kocham naturę*, karta prezentowa na 10 czekolad do picia. Już nie mogę doczekać się następnych urodzin.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Właściwości substancji

To już wiem!

plastelina ◆ glina ◆ gąbka kąpielowa ◆ spinacz ◆ gumka ◆ sprężynka w długopisie
kreda ◆ szklanka ◆ skała ◆ miękki ◆ twardy ◆ wilgotny

Tego się nauczę!

plastyczność (plastyczny) ◆ kruchość (kruchy) ◆ sprężystość (sprężysty)
kruszyć się ◆ zmieniać kształt ◆ na stałe ◆ wcześniejszy kształt

ZADANIE 1. *Odpowiedz na pytania: Jakie to substancje? Co się z nimi dzieje, kiedy używamy siły?*

wilgotna glina ◆ twarda skała ◆ miękka gąbka ◆ kruszy się ◆ zmienia kształt na stałe
zmienia kształt na chwilę, a potem wraca do wcześniejszego kształtu

1. _____ 2. _____ 3. _____

A. _____ B. _____ C. _____

ZADANIE 2. *Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania.*

Ciała stałe mają charakterystyczne cechy. Mogą być **plastyczne**, **sprężyste** lub **kruche**. Jeśli charakteryzują się **plastycznością**, to możemy zmieniać ich kształt (formę), kiedy używamy siły. **Ciała plastyczne** to np.: plastelina, mokra glina, ciasto na pierogi. Kiedy charakteryzują się **sprężystością**, to najpierw zmieniają kształt, kiedy używamy siły. Potem wracają do wcześniejszego kształtu. **Ciała sprężyste** to np. sprężynka w długopisie, gąbka i trampolina. Są też ciała, które charakteryzują się **kruchością**. Jeśli coś jest **kruche**, to łatwo kruszy się, kiedy używamy siły. **Ciała kruche** to np.: szkło, kreda, cegła.

1. Jakie mogą być ciała stałe?
2. Czym się charakteryzują?
3. Co to znaczy, że ciało stałe jest plastyczne, sprężyste, kruche?
4. Podaj przykład ciała, które jest: a) plastyczne, b) sprężyste, c) kruche.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Właściwości substancji

ZADANIE 3. *Jakie są te substancje?*

plastyczny/a/e ◆ kruchy/a/e ◆ sprężysty/a/e

Plastelina jest **plastyczna**.

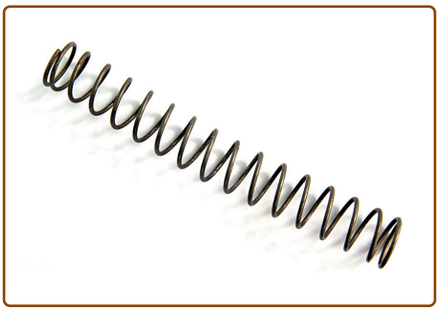

Sprężynka jest **sprężysta**.

Kreda jest **krucha**.

*0. Kreda jest **krucha**.*

1. Wilgotna glina jest _____ .
2. Sprężynka w długopisie jest _____ .
3. Skała jest _____ .
4. Gumowa piłka jest _____ .
5. Szklanka jest _____ .
6. Guma do żucia jest _____ .
7. Ciasto na pierogi jest _____ .
8. Gąbka jest _____ .

ZADANIE 4. *Dokończ zdania. Czym charakteryzują się te ciała stałe?*

plastycznością ◆ kruchością ◆ sprężystością

0. Tabletka charakteryzuje się *kruchością* .

1. Gąbka kąpielowa charakteryzuje się _____ .
2. Piłka do gry charakteryzuje się _____ .
3. Skała charakteryzuje się _____ .
4. Gumka do włosów charakteryzuje się _____ .
5. Trampolina charakteryzuje się _____ .
6. Szklanka charakteryzuje się _____ .
7. Plastelina charakteryzuje się _____ .
8. Ciasto na pierogi charakteryzuje się _____ .
9. Suchy patyk charakteryzuje się _____ .

Przymiotnik → cecha
kruchy+**ość** → kruchość
sprężysty+**ość** → sprężystość
plastyczny+**ość** → plastyczność

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Zasada rozszerzalności cieplnej

To już wiem!

ciecz ◆ gaz ◆ ciało stałe ◆ termometr ◆ miękki ◆ twardy ◆ mały ◆ duży
ciepły ◆ zimny ◆ wąski ◆ szeroki ◆ długi ◆ krótki ◆ suchy ◆ mokry

Tego się nauczę!

kurczyć się ◆ rozszerzać się ◆ maleć ◆ rosnąć ◆ spadać ◆ wydłużać się ◆ skracać
podnosić się ◆ opadać ◆ przewód elektryczny ◆ zjawisko rozszerzalności cieplnej

ZADANIE 1. *Dopasuj przymiotniki do ilustracji.*

~~suchy~~ ◆ ~~miękki~~ ◆ zimny ◆ ~~wąski~~ ◆ ~~krótki~~ ◆ duży
mokry ◆ ~~ciepły~~ ◆ twardy ◆ szeroki ◆ ~~mały~~ ◆ długi

suchy / _____

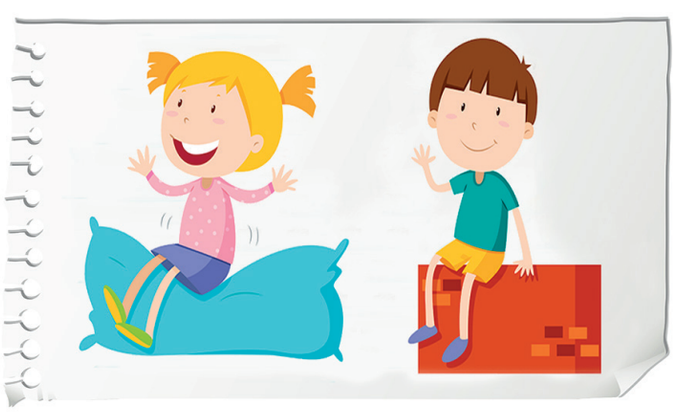

miękki / _____

ciepły / _____

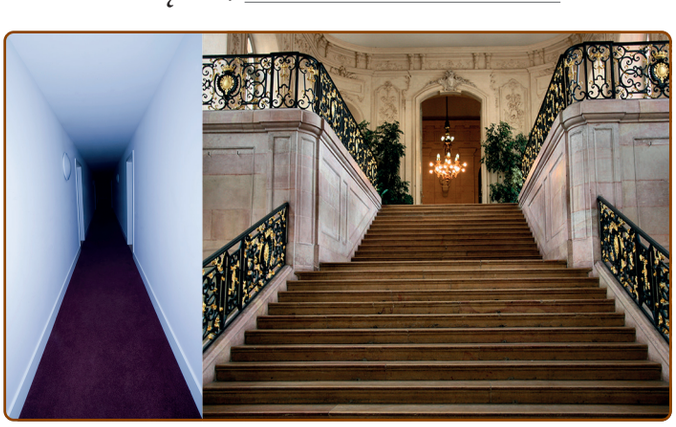

wąski / _____

mały / _____

_____ / krótki

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Zasada rozszerzalności cieplnej

ZADANIE 2. *Uzupełnij grafy według podanego przykładu.*

duży	zwiększać się →	*większy*	_____	zmniejszać się →	mniejszy
_____	wydłużać się →	dłuższy	_____	skracać się →	krótszy
_____	ocieplać się →	cieplejszy	_____	ochładzać się →	chłodniejszy
_____	rozszerzać się →	szerszy	_____	zwężać się →	węższy

ZADANIE 3. *Przeczytaj tekst, a następnie odpowiedz na pytania.*

Kiedy zmienia się temperatura, ciała stałe, gazy i ciecze **kurczą się** lub **rozszerzają się**. Takie zjawisko to **zjawisko rozszerzalności cieplnej**. Ciała stałe, ciecze i gazy **rozszerzają się**, kiedy ich temperatura **rośnie**. Kiedy ich temperatura **spada**, **kurczą się**.

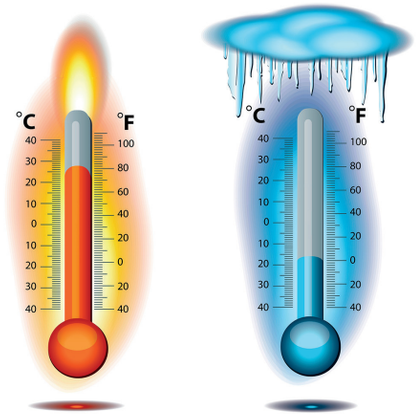

1. Co się dzieje z substancjami, kiedy temperatura rośnie?
2. Co się dzieje z substancjami, kiedy temperatura spada?
3. Jak nazywa się to zjawisko?

ZADANIE 4. *Uzupełnij zdania wyrazami z ramki.*

rozszerza się ≠ zwęża się (kurczy się) ♦ powiększa się ≠ zmniejsza się (maleje, kurczy się)
skracają się ≠ wydłużają się ♦ rośnie ≠ spada ♦ ociepla się ≠ ochładza się

0. Jest cieplej. Ciało staje się coraz szersze.

Kiedy temperatura rośnie, ciało zaczyna zajmować więcej miejsca, ponieważ się rozszerza.

1. Jest coraz zimniej. Ciało staje się coraz mniejsze.

Kiedy temperatura _____, ciało zaczyna zajmować coraz mniej miejsca, ponieważ _____ .

2. Jest coraz cieplej. Przewody elektryczne stają się coraz dłuższe.

Kiedy temperatura _____ , przewody elektryczne _____ .

3. Jest coraz zimniej. Przewody elektryczne robią się coraz krótsze.

Kiedy temperatura _____ , przewody elektryczne _____ .

4. Temperatura gazu jest coraz wyższa. Gaz zaczyna zajmować coraz więcej miejsca.

Kiedy temperatura gazu _____ , gaz _____ .

5. Temperatura gazu jest coraz niższa. Gaz zaczyna zajmować coraz mniej miejsca.

Kiedy temperatura gazu _____ , gaz _____ .

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jaka jutro będzie pogoda?

To już wiem!

słońce ◆ chmury ◆ mgła ◆ wiatr ◆ deszcz ◆ śnieg ◆ burza ◆ północ (na północy) południe (na południu) ◆ (północny) wschód (na północnym wschodzie) ◆ południowy zachód (na południowym zachodzie) ◆ powietrze ◆ małe ◆ duże ◆ zachmurzenie

Tego się nauczę!

wiatr północno-wschodni ◆ północno-zachodni ◆ południowo-wschodni ◆ południowo-zachodni ◆ temperatura powietrza ◆ brak zachmurzenia ◆ zachmurzenie umiarkowane zachmurzenie całkowite ◆ barometr ◆ termometr ◆ deszczomierz ◆ wiatromierz

ZADANIE 1. *Podkreśl przymiotniki, które opisują pogodę.*

Pogoda może być:

ciepła, ładna, miła, piękna, brzydka, zimna, gorąca, mroźna, fantastyczna, okropna.

ZADANIE 2. *Przypomnij sobie, co znaczą te słowa w ramce. Wybierz ikonę, która do nich pasuje. Jeśli nie pamiętasz, narysuj je i opisz w zeszycie..*

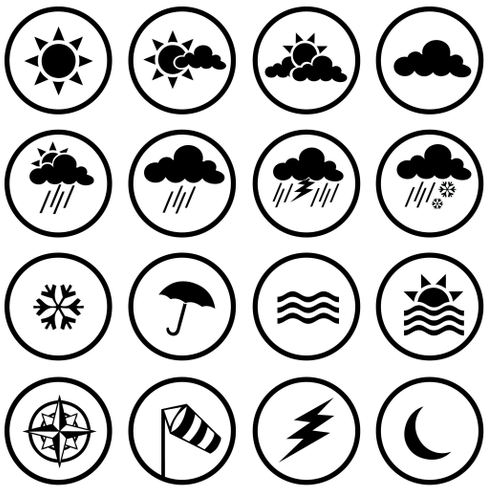

noc ◆ słońce ◆ mgła ◆ małe zachmurzenie ◆ umiarkowane zachmurzenie ◆ całkowite zachmurzenie ◆ słońce za mgłą parasol ◆ burza ◆ wiatr ◆ deszcz ◆ śnieg ◆ śnieg z deszczem ◆ burza z deszczem ◆ róża wiatrów ◆ chmura (chmury)

ZADANIE 3. *Przypomnij sobie kierunki, a następnie dokończ zdania wyrazami z ramki. Jaki to wiatr?*

północny ◆ południowy ◆ wschodni ◆ zachodni ◆ północno-wschodni

1. Jeśli wiatr wieje z północy, to jest wiatr _____.
2. Jeśli wiatr wieje z południa, to jest wiatr _____.
3. Jeśli wiatr wieje z zachodu, to jest wiatr _____.
4. Jeśli wiatr wieje ze wschodu, to jest wiatr _____.
5. Jeśli wiatr wieje z północnego wschodu, to jest wiatr _____.

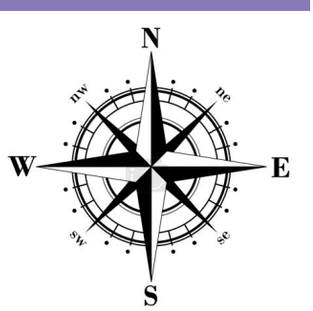

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jaka jutro będzie pogoda?

ZADANIE 4. *Wpisz słowa z ramki w odpowiednie miejsce.*

mgła ◆ śnieg ◆ burza ◆ śnieg z deszczem ◆ małe zachmurzenie
grad ◆ upał ◆ mróz ◆ zimno ◆ ciepło ◆ noc ◆ mgła

Jest (są) Będzie (będą)	*mgła,*
Wieje (Będzie wiać)	*wiatr,*
Świeci (Będzie świecić)	*słońce,*
Pada (Będzie padać)	*śnieg,*

ZADANIE 5. *Dokończ zdania. Czym i w jakich jednostkach mierzymy składniki pogody?*

barometrem ◆ deszczomierzem ◆ wiatromierzem ◆ termometrem ◆ hektopaskalach
kilometrach na godzinę albo metrach na sekundę ◆ stopniach Celsjusza ◆ milimetrach

0. Temperaturę powietrza mierzymy *termometrem* *w* *stopniach Celsjusza*.

1. Ciśnienie atmosferyczne mierzymy _____ w _____.

2. Prędkość wiatru mierzymy _____ w _____

_____ .

3. Ilość deszczu mierzymy _____ w _____ .

ZADANIE 6. *Przeczytaj prognozę pogody na jutro i narysuj symbole pogodowe w zeszycie.*

Dzień dobry Państwu! Dzisiaj jest środa, 21 marca – pierwszy dzień wiosny. Jutro na północy będzie piękna pogoda. Będzie ciepło. Będzie świecić słońce. Temperatura powietrza wyniesie +15 stopni Celsjusza. Niestety, na południu będzie jeszcze zimno 0 stopni Celsjusza i będzie padać śnieg. Nie będzie mrozu. Na wschodzie będzie chłodno +7 stopni Celsjusza i może padać deszcz, będzie małe zachmurzenie. Może być potrzebny parasol! Na zachodzie możliwe są burze i temperatura wyniesie +4 stopnie Celsjusza. Będzie padać deszcz. Może spaść nawet 7 milimetrów deszczu. W całej Polsce rano będzie mgła. Będzie wiać silny północny wiatr. Barometry pokażą ciśnienie 1010 hektopaskali.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Organizmy mają cechy wspólne

To już wiem!

czynności życiowe ◆ odżywianie ◆ wydalanie ◆ oddychanie ◆ wzrastanie
rozwijanie się ◆ rozmnażanie ◆ wykonywanie ruchów

Tego się nauczę!

komórka ◆ tkanka ◆ narząd ◆ organ ◆ układ narządów ◆ organizm jednokomórkowy

ZADANIE 1. *Podpisz zdjęcia wyrazami z ramki.*

narząd ◆ komórka ◆ organizm jednokomórkowy ◆ organizm wielokomórkowy
tkanka ◆ organ ◆ układ narządów

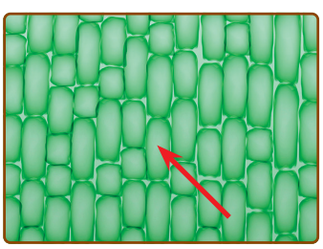

_____

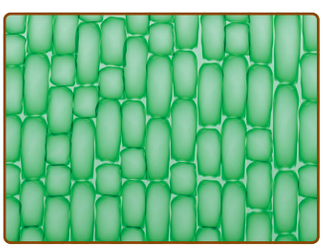

_____

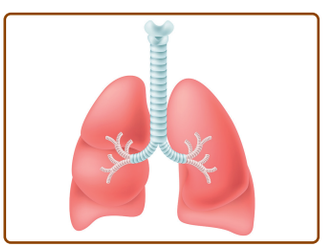

_____

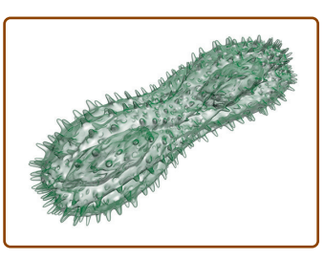

_____

_____

_____

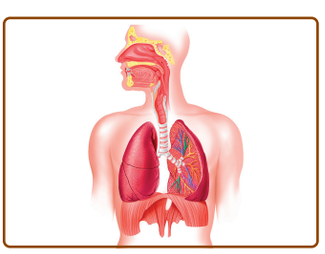

_____

ZADANIE 2. *Do podanej definicji dopasuj wyrazy z zadania 1.*

a) Podstawowy element budowy organizmu. *komórka*

b) Zbudowana jest z grupy komórek. _____

c) Zbudowany jest z grupy tkanek. Występuje u zwierząt i ludzi. _____

d) System zbudowany z narządów. _____

e) Zbudowany jest z jednej komórki. _____

f) Zbudowany jest z wielu komórek. _____

g) Zbudowany jest z grupy tkanek. Występuje u roślin. _____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Organizmy mają cechy wspólne

ZADANIE 3. *Popatrz uważnie na zdjęcia. Następnie dopasuj do nich czynności życiowe oraz definicje.*

odżywianie się		Zmiana wielkości i wyglądu organizmu.
wykonywanie ruchów		Jedzenie; dostarczanie składników odżywczych
wydalanie		Na przykład chodzenie lub skakanie
wzrastanie i rozwijanie się	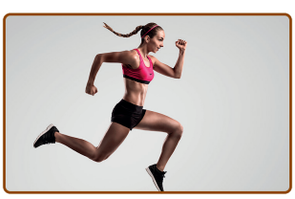	Wydawanie na świat potomstwa. Może być płciowe lub bezpłciowe.
rozmnażanie się		Produkowanie energii ze składników pokarmowych i tlenu
oddychanie		Usuwanie niepotrzebnych substancji z organizmu

ZADANIE 4. *Uzupełnij tabelkę zgodnie z podanym przykładem.*

rzeczownik	czasownik
wzrast**anie**	wzrast**ać**
odżywianie się	
oddychanie	
rozmnażanie się	
rozwijanie się	
wykonywanie	
wydalanie	

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Organizmy różnią się sposobem odżywiania

To już wiem!

mięsożerca ◆ wszystkożerca ◆ roślinożerca ◆ organizmy samożywne ◆ organizmy cudzożywne

Tego się nauczę!

łańcuch pokarmowy ◆ konsument ◆ producent ◆ sieć pokarmowa

ZADANIE 1. *Przeczytaj tekst i zaznacz prawidłową odpowiedź.*

Łańcuch pokarmowy to informacja o tym, kto co je. Pierwszy jest zawsze **producent**. To jest organizm samożywny, na przykład roślina. Później jest **konsument**. Konsument je producenta. Pierwszy konsument jest roślinożercą lub wszystkożercą. Drugi konsument jest mięsożercą albo wszystkożercą. W łańcuchu pokarmowym może być dużo konsumentów. Na przykład zając je koniczynę, a orzeł je zająca. Łańcuchy pokarmowe łączą się i tworzą relacje. Te relacje nazywamy **siecią pokarmową**.

Producent to:

a) organizm samożywny.

b) organizm cudzożywny.

c) mięsożerca.

Koniczyna jest:

a) producentem.

b) konsumentem.

c) organizmem cudzożywnym.

Zając jest:

a) producentem.

b) konsumentem.

c) mięsożercą.

Orzeł jest:

a) producentem.

b) konsumentem.

c) roślinożercą.

Sieć pokarmowa to:

a) jeden łańcuch pokarmowy.

b) relacje wielu łańcuchów pokarmowych.

c) konsumenci.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Organizmy różnią się sposobem odżywiania

ZADANIE 2. *Zaznacz prawidłowy łańcuch pokarmowy.*

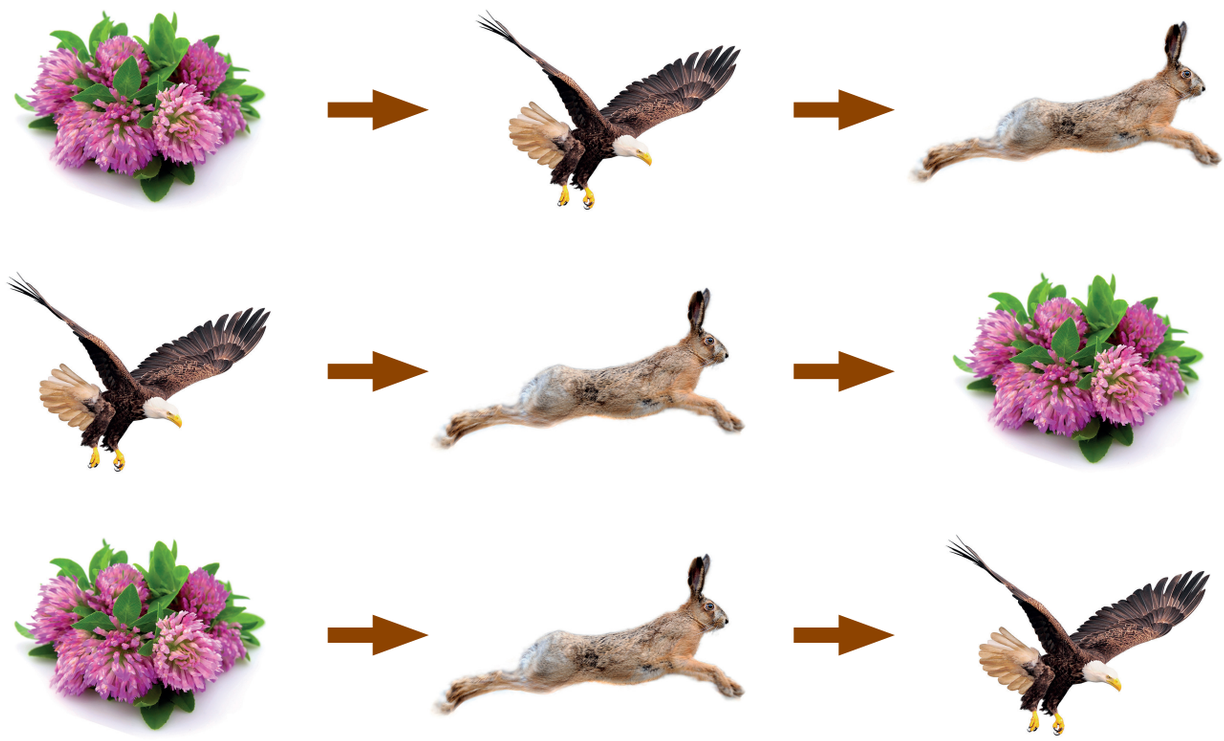

ZADANIE 3. *Podpisz elementy łańcucha pokarmowego wyrazami z ramki.*

II konsument ◆ producent ◆ I konsument

ZADANIE 4. *Kto może być producentem lub konsumentem? Otocz kółkiem prawidłową odpowiedź. Uwaga! Mogą być dwie dobre odpowiedzi.*

Producentem może być	roślina	zwierzę	grzyb
I konsumentem może być	roślinożerca	mięsożerca	wszystkożerca
II konsumentem może być	roślinożerca	mięsożerca	wszystkożerca

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Organizmy różnią się sposobem odżywiania

To już wiem!

odżywianie ◆ światło ◆ tlen ◆ dwutlenek węgla ◆ woda ◆ doniczka

Tego się nauczę!

organizm samożywny ◆ organizm cudzożywny ◆ pokarm ◆ roślinożercy
mięsożercy ◆ drapieżniki ◆ padlinożercy ◆ wszystkożercy ◆ pasożyt

ZADANIE 1. *Na podstawie informacji z ramki zaznacz na **zielono** organizmy samożywne i na **czerwono** organizmy cudzożywne.*

Jedzenie to jest pokarm. **Organizmy cudzożywne** biorą pokarm z otoczenia, na przykład zwierzęta i grzyby. **Organizmy samożywne** same robią pokarm, na przykład rośliny.

ZADANIE 2. *Uzupełnij graf przedstawiający fotosyntezę wyrazami z ramki.*

tlen ◆ woda ◆ dwutlenek węgla ◆ światło ◆ pokarm

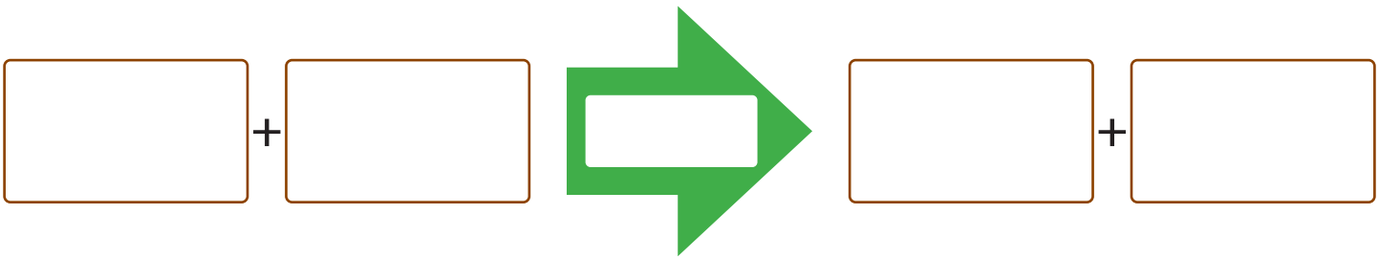

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Organizmy różnią się sposobem odżywiania

ZADANIE 3. *Przeczytaj uważnie tekst i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe, a które fałszywe.*

Roślinożercy jedzą rośliny, na przykład łodygi, liście albo owoce. **Mięsożercy** jedzą mięso, czyli inne zwierzęta. Mogą być drapieżnikami lub padlinożercami. **Drapieżniki** atakują, zabijają i zjadają mięso, czyli polują. **Padlinożercy** jedzą nieżywe zwierzęta. **Wszystkożercy** jedzą i rośliny, i mięso.

0. Liście i owoce to rośliny.	prawda/fałsz
1. Roślinożercy jedzą rośliny i mięso.	prawda/fałsz
2. Mięsożercy jedzą inne zwierzęta.	prawda/fałsz
3. Padlinożercy polują.	prawda/fałsz
4. Wszystkożercy nic nie jedzą.	prawda/fałsz

ZADANIE 4. *Uzupełnij zdania wyrazami:* ***mięsożercą***, ***roślinożercą***, ***wszystkożercą***.

Wilk je inne zwierzęta. Wilk jest *mięsożercą* .

Lis je małe zwierzęta i owoce. Lis jest _____ .

Koń je trawę. Koń jest _____ .

Człowiek jest _____ .

ZADANIE 5. *Na podstawie informacji z ramki, wskaż na zdjęciu pasożyta i żywiciela. .*

Pasożyt to organizm, który pobiera pokarm z innego żywego organizmu – **żywiciela**.

PASOŻYT

ŻYWICIEL

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Trawienie i wchłanianie pokarmu

To już wiem!

witaminy ◆ komórka ◆ energia

Tego się nauczę!

odporność ◆ składniki pokarmowe ◆ cukry ◆ białka ◆ tłuszcze ◆ układ pokarmowy ◆ trawienie

ZADANIE 1. *Popatrz na obrazki i dokończ zdania.*

Tłuszcze dają nam energię. Tłuszcze są w:

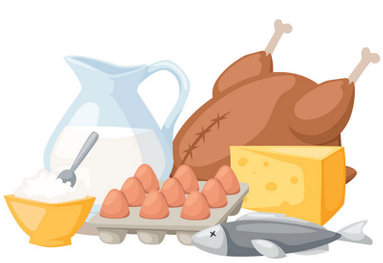

Białka budują nasze komórki. Białko jest w:

Cukry też nam dają nam energię. Cukry są w:

Sole mineralne to np. wapń. Dzięki niemu mamy mocne kości i zęby. Wapń jest w:

Pokarm ma dużo składników pokarmowych. **Składniki pokarmowe** to: białka, tłuszcze, cukry, sole mineralne, witaminy i woda.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Trawienie i wchłanianie pokarmu

ZADANIE 2. *Przeczytaj tekst i podpisz obrazki odpowiednią nazwą witaminy.*

Mama zawsze mówi Tosi, że porcja witamin dziennie jest najważniejsza! Dlatego Tosia na śniadanie je jajka, bo tam jest **witamina A**. Jest dobra na wzrok. Tosia nie lubi chorować i dba o odporność. Człowiek nie choruje, gdy ma odporność. Witamina dobra na odporność to **witamina C**. Jest ona na przykład w cytrynie i czarnej porzeczce. W Polsce dni nie zawsze są słoneczne, a słońce produkuje **witaminę D**. Dlatego Tosia codziennie rano bierze witaminę D, która jest dobra na odporność oraz zdrowe zęby i kości.

_____ _____ _____ _____

ZADANIE 3. *Dokończ zdania.*

Witamina A pomaga _____ .

Witamina D pomaga _____ .

Witamina C pomaga _____ .

Układ pokarmowy = przewód pokarmowy + gruczoły trawienne

ZADANIE 4. *Popatrz na ilustrację i wybierz poprawny zapis elementów układu pokarmowego.*

a) żołądek, jelito cienkie, jama ustna, gardło, odbyt, jelito grube, przełyk

b) odbyt, jelito grube, jelito cienkie, żołądek, przełyk, gardło, jama ustna

c) jama ustna, gardło, przełyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube, odbyt

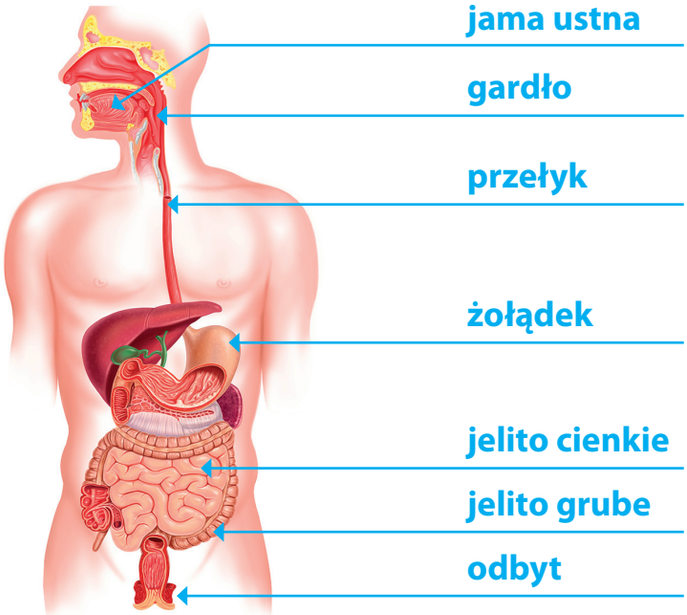

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ krwionośny transportuje krew

To już wiem!

transportować ◆ krew ◆ serce ◆narządy ◆ składniki pokarmowe

Tego się nauczę!

układ krwionośny ◆ żyły ◆ tętnice ◆ naczynia włosowate ◆ naczynia krwionośne

ZADANIE 1. *Podpisz obrazki wyrazami z ramki.*

serce ◆ naczynia krwionośne ◆ krew

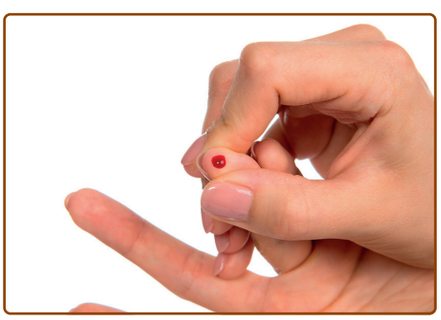

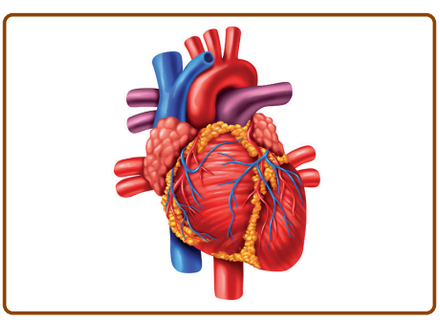

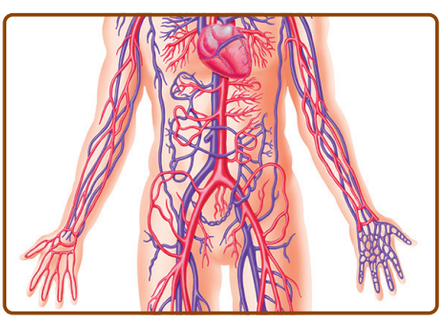

Elementy układu krwionośnego to **serce** i **naczynia krwionośne**.
W naczyniach krwionośnych płynie **krew**.
Naczynia krwionośne to tętnice, żyły i naczynia włosowate.
Tętnice transportują krew z serca do komórek.
Żyły transportują krew z komórek do serca.
Naczynia włosowate są cienkie i są dookoła narządów.

ZADANIE 2. *Na podstawie informacji z ramki zaznacz prawidłową odpowiedź.*

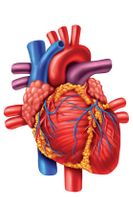

tętnice/żyły

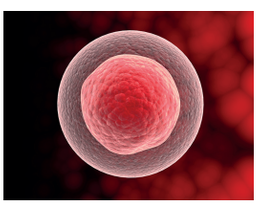

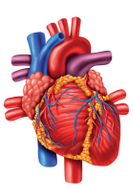

tętnice/żyły

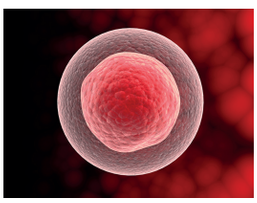

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ krwionośny transportuje krew

ZADANIE 3. *Wymień elementy:*

układu krwionośnego: _____, _____

naczyń krwionośnych: _____, _____, _____

ZADANIE 4. *Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania.*

W układzie krwionośnym krew transportuje do komórek składniki pokarmowe i tlen. Z komórek zabiera dwutlenek węgla, który jest później wydalany. Układ krwionośny reguluje też temperaturę ciała człowieka.

a) Co jest transportowane do komórek?

_____

b) Co jest zabierane z komórek?

_____

c) Jaką inną funkcję ma układ krwionośny?

_____

ZADANIE 5. *Znajdź liczbę pojedynczą rzeczowników.*

tętnice	*składnik pokarmowy*
żyły	*naczynie krwionośne*
naczynia włosowate	*tętnica*
składniki pokarmowe	*żyła*
naczynia krwionośne	*naczynie włosowate*

ZADANIE 6. *Czy wiesz, jak dbać o układ krwionośny? Podkreśl zdania, które są prawdziwe.*

1. Używaj dużo soli kuchennej.
2. Unikaj dymu papierosowego.
3. Ćwicz kilka razy w tygodniu.
4. Jedz dużo masła i mięsa.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ oddechowy zapewnia wymianę gazową

To już wiem!

naczynia włosowate ◆ oddychanie ◆ tlen ◆dwutlenek węgla ◆ powietrze

Tego się nauczę!

układ oddechowy ◆ wymiana gazowa ◆ jama nosowa ◆ gardło ◆ krtań ◆ tchawica
oskrzela ◆ płuca ◆ pęcherzyki płucne ◆ drogi oddechowe

ZADANIE 1. *Popatrz uważnie na obrazek układu oddechowego człowieka i podpisz jego zaznaczone elementy wyrazami z ramki.*

oskrzela ◆ gardło ◆ tchawica ◆ jama nosowa ◆ krtań

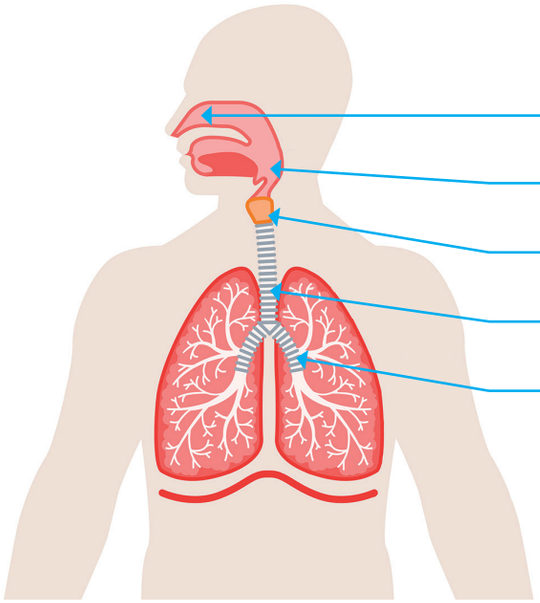

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Układ oddechowy to elementy organizmu, dzięki którym oddychamy.
Są to **drogi oddechowe** i **płuca**.

ZADANIE 2. *Podpisz elementy budowy płuc.*

pęcherzyki płucne ◆ płuca ◆ naczynia włosowate

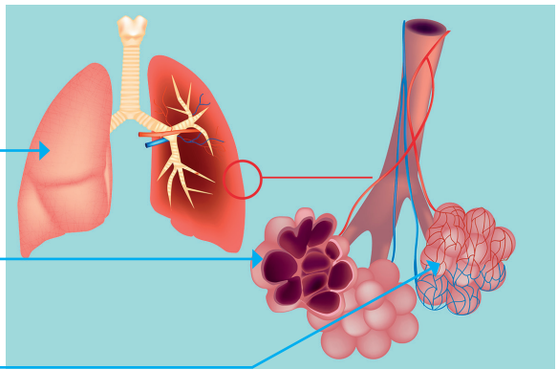

Płuca są zbudowane z **pęcherzyków płucnych**. **Naczynia włosowate** otaczają pęcherzyki płucne.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ oddechowy zapewnia wymianę gazową

ZADANIE 3. *Otocz **niebieskim kółkiem** elementy układu oddechowego.*

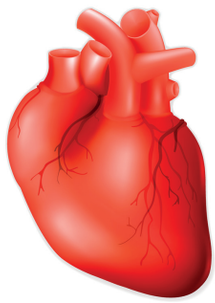
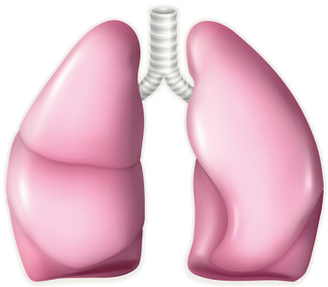
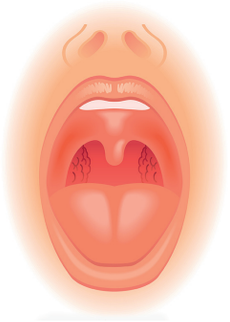
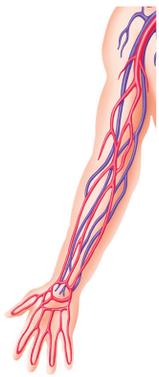

ZADANIE 4. *Przeczytaj tekst i zaznacz prawidłową drogę powietrza w wymianie gazowej.*

Wymiana gazowa to wdychanie tlenu i wydychanie dwutlenku węgla, odbywa się w płucach. Kiedy robisz wdech to tlen idzie do płuc, potem do pęcherzyków płucnych i do naczyń włosowatych. Naczynia włosowate transportują tlen do komórek. Naczynia włosowate zabierają dwutlenek węgla z komórek i transportują go do płuc. Kiedy robimy wydech to wydalamy dwutlenek węgla.

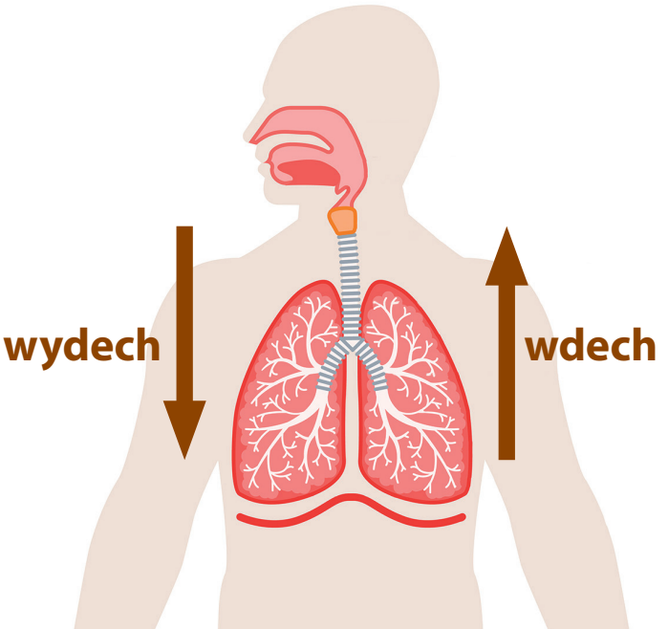

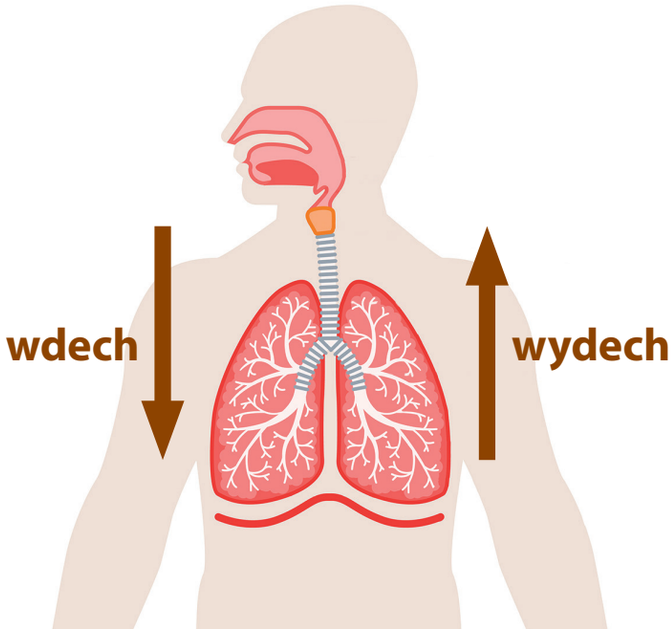

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Szkielet i mięśnie umożliwiają ruch

To już wiem!

głowa ◆ szyja ◆ ręka ◆ ręce ◆ noga ◆ nogi ◆ stopa ◆ stopy

Tego się nauczę!

szkielet ◆ mięśnie ◆ układ ruchu ◆ kość ◆ kręgosłup ◆ czaszka ◆ klatka piersiowa

ZADANIE 1. *Przeczytaj uważnie tekst, a następnie podpisz elementy szkieletu.*

Szkielet jest naszym rusztowaniem. Składa się z kości. **Czaszka** jest w głowie. **Kręgosłup** jest w plecach. **Klatka piersiowa** jest nad brzuchem. **Kości kończyn górnych** są w rękach. **Kości kończyn dolnych** są w nogach.

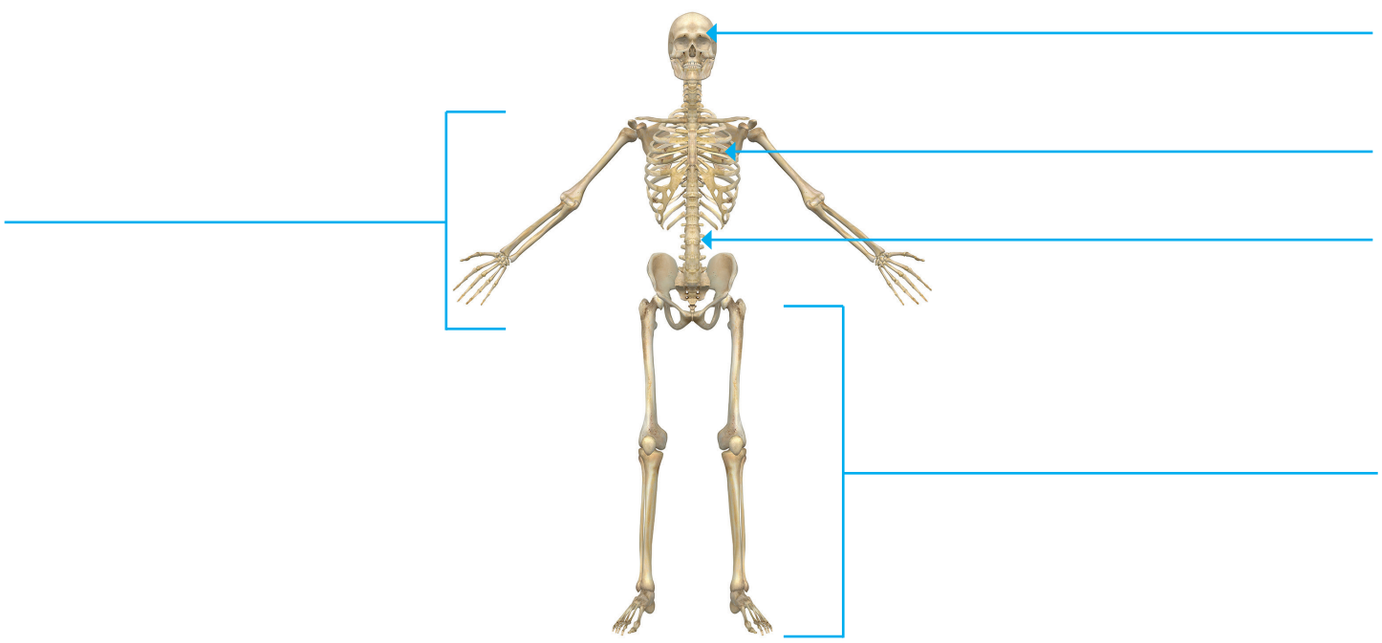

ZADANIE 2. *Na podstawie zdjęć uzupełnij zdania.*

_____ chroni mózg.

_____ chroni płuca i serce.

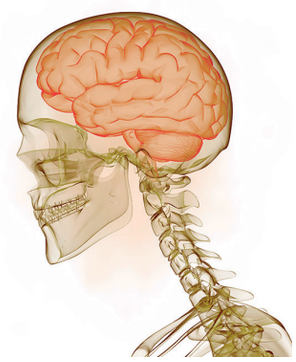

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Szkielet i mięśnie umożliwiają ruch

Mięśnie są przyczepione do kości. Kości i mięśnie tworzą **układ ruchu**.

ZADANIE 3. *Otocz **czerwoną pętlą** mięśnie, a **zieloną** kości.*

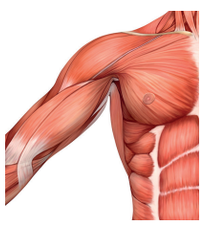

ZADANIE 4. *Połącz kości z mięśniami.*

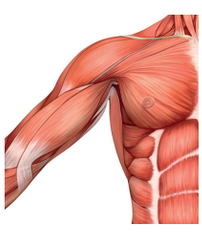

ZADANIE 5. *Popatrz na fotografie i zakreśl te, które pokazują to, co szkodzi szkieletowi i mięśniom.*

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ nerwowy kontroluje pracę organizmu

To już wiem!

wzrok ◆ zapach ◆ węch ◆ smak ◆ dotyk ◆ skóra ◆ oko ◆ ucho ◆ nos ◆ mięśnie

Tego się nauczę!

mózg ◆ mózgowie ◆ rdzeń kręgowy ◆ nerwy ◆ narządy zmysłów ◆ komórki nerwowe

ZADANIE 1. *Dopasuj wyrazy z ramki do fotografii.*

mózg ◆ rdzeń kręgowy ◆ komórki nerwowe

1. _____

_____

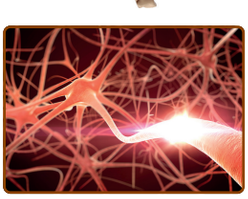

2. _____

_____

3. _____

_____

ZADANIE 2. *Połącz zdjęcie z odpowiednim zmysłem.*

węch **wzrok** **słuch** **smak** **dotyk**

ZADANIE 3. *Uzupełnij tabele według wzoru.*

zmysł	narząd
węch	*NOS*
wzrok	
słuch	

zmysł	narząd
smak	
dotyk	

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ nerwowy kontroluje pracę organizmu

ZADANIE 4. *Uzupełnij zdania według wzoru.*

Oko jest narządem *WZROKU* .

Ucho jest narządem _____ .

Język jest narządem _____ .

Nos jest narządem _____ .

Skóra jest narządem _____ .

ZADANIE 5. *Uzupełnij tekst słowami z obrazków.*

Układ nerwowy to _____, 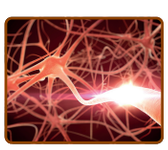 _____

i mózgowie, czyli na przykład _____. _____

analizuje informacje z narządów zmysłów i kontroluje pracę mięśni. Dzięki mózgowi człowiek (co robi?) _____ i _____ .

_____ transportuje informacje z mózgowia do innych części ciała. _____ transportują informacje z narządów zmysłów do mózgowia i rdzenia kręgowego, a później do mięśni. Dzięki temu się ruszamy.

ZADANIE 6. *Połącz wyrazy z definicjami.*

mózg	analizuje informacje z narządów zmysłów
	kontroluje pracę mięśni
rdzeń kręgowy	transportuje informacje z mózgowia do innych części ciała
komórka nerwowa	transportuje informacje z narządów zmysłów
	transportuje informacje do mięśni

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ rozrodczy umożliwia wydawanie na świat potomstwa

To już wiem!

komórka ◆ mężczyzna ◆ kobieta ◆ duży ◆ mały ◆ okrągły ◆ podłużny
oddychanie ◆ odżywianie ◆ rozmnażanie ◆ wydalanie ◆ ruch ◆ wzrost i rozwój

Tego się nauczę!

komórka jajowa ◆ plemnik ◆ jajniki ◆ jajowody ◆ macica ◆ pochwa ◆ jądra
nasieniowody ◆ prącie ◆ żeński układ rozrodczy ◆ męski układ rozrodczy

ZADANIE 1. *Otocz pętlą wszystkie zdjęcia, na których przedstawiono rozmnażanie.*

Rozmnażanie to wydawanie na świat potomstwa.

ZADANIE 2. *Podpisz zdjęcia wyrazami z ramki. Uwaga! Do każdego zdjęcia pasuje jeden rzeczownik oraz dwa przymiotniki.*

komórka jajowa ◆ plemnik ◆ okrągła ◆ podłużny ◆ duża ◆ mały

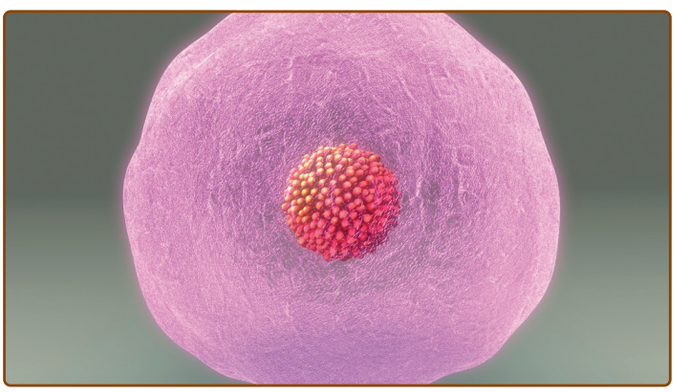
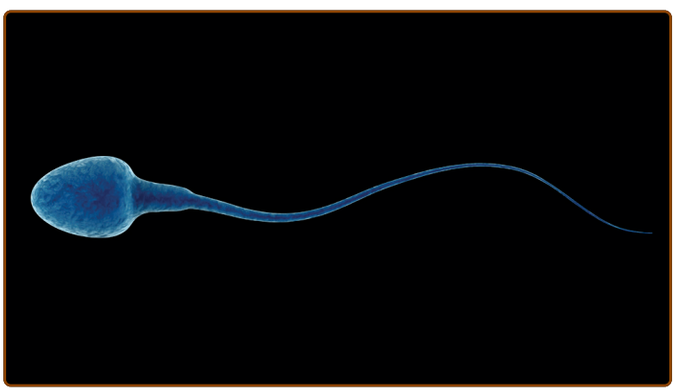

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Układ rozrodczy umożliwia wydawanie na świat potomstwa

ZADANIE 3. *Popatrz uważnie na zdjęcie. Przedstawia ono moment zapłodnienia. Uzupełnij zdanie brakującymi informacjami.*

Zapłodnienie to połączenie _____ _____ i _____ .

ZADANIE 4. *a) Dopasuj podpisy do poniższej fotografii.*

męski układ rozrodczy ◆ żeński układ rozrodczy

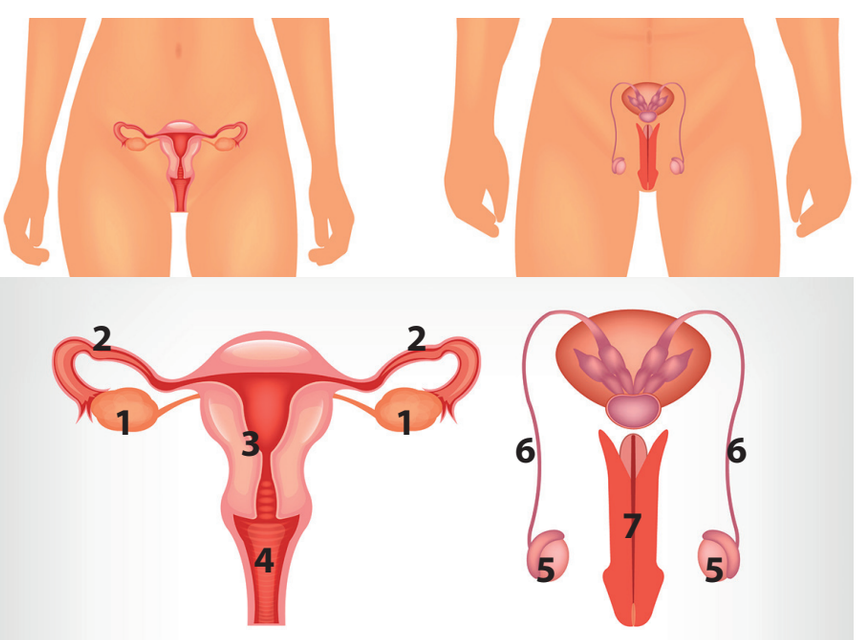

1 jajnik
2 jajowód
3 macica
4 pochwa
5 jądro
6 nasieniowód
7 prącie

_____ _____

b) Na podstawie rysunku uzupełnij zdania.

Żeński układ rozrodczy ma dwa _____ i dwa _____ oraz jedną _____ i jedną _____ .

Męski układ rozrodczy ma dwa _____ , dwa _____ i jedno _____ .

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Dojrzewanie to czas wielkich przemian

To już wiem!

kobieta ◆ mężczyzna ◆ żeński układ rozrodczy ◆ męski układ rozrodczy
talia ◆ ramiona ◆ biodra ◆ piersi ◆ szerokie ◆ wąskie ◆ większe

Tego się nauczę!

dojrzewanie ◆ hormony ◆ miesiączka ◆ polucje ◆ mutacja
owłosienie ◆ zarost ◆ trądzik młodzieńczy

ZADANIE 1. *Przeczytaj uważnie zadania i dopasuj je do fotografii. Uwaga! Jedno zdanie pasuje do dwóch zdjęć.*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

0. Dziewczynki są bardzo wrażliwe, często płaczą i obrażają się. ***B***
1. Chłopcy chcą być silni i podobać się dziewczynkom. _____
2. Pojawia się pierwsza miesiączka. _____
3. Hormony powodują, że włosy przetłuszczają się. _____
4. Biodra i piersi dziewcząt powiększają się. _____
5. Na skórze czasami pojawiają się krosty – trądzik. _____
6. Pod pachami i w okolicach narządów płciowych pojawiają się włosy – owłosienie. _____
7. Na twarzy pojawia się zarost. _____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Dojrzewanie to czas wielkich przemian

ZADANIE 2. *Dopasuj wyrazy z ramki do definicji.*

polucje ◆ mutacja ◆ zarost ◆ trądzik młodzieńczy

W okresie dojrzewania u chłopców pojawiają włoski na twarzy – _____

Pod wpływem hormonów w jądrach są produkowane plemniki, które podczas snu mogą wydostać się na zewnątrz – _____

Głos chłopca zmienia się, staje się niższy – _____

Na skórze chłopca mogą pojawić się wypryski, krosty – _____

ZADANIE 3. *Popatrz na obrazki i uzupełnij zdania wyrazami z ramki.*

wyżsi ◆ węższe ◆ szersze ◆ większe ◆ węższą

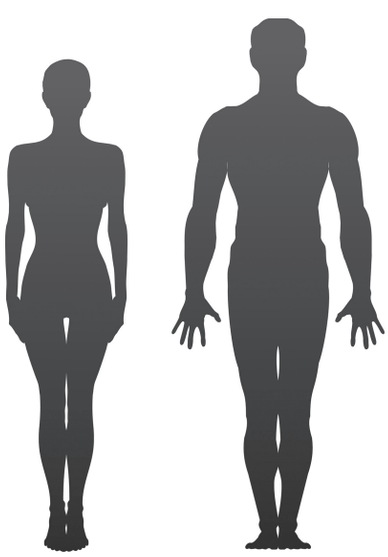

1. Mężczyźni są _____ od kobiet.
2. Kobiety mają _____ biodra niż mężczyźni.
3. Kobiety mają _____ ramiona niż mężczyźni.
4. Kobiety mają _____ talię niż mężczyźni.
5. Mężczyźni mają _____ dłonie niż kobiety.

ZADANIE 4. *Ułóż zdania z rozsypanek wyrazowych.*

1. ciało, codziennie, dokładnie, całe, myj

_____

2. dezodorant, noś, stosuj, czystą, i odzież

_____

3. żelazo, jedz, w, bogate, produkty

_____

4. wyciskaj, wyprysków, nie, na twarzy

_____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Zdrowy styl życia

To już wiem!

spać ◆ jeść ◆ pić ◆ odpoczywać ◆ kąpać się ◆ myć się ◆ ćwiczyć ◆ jeździć na ◆ narty
rower ◆ łyżwy ◆ rolki ◆ deskorolka ◆ hulajnoga ◆ włosy ◆ jama ustna

Tego się nauczę!

higiena ◆ dbać o siebie ◆ gimnastykować się ◆ obcinać ◆ kasza ◆ twarz ◆ paznokcie ◆ płukać

ZADANIE 1. *Podpisz zdjęcia wyrazami z ramki.*

mleko ◆ owoce ◆ woda ◆ makaron ◆ ~~warzywa~~ ◆ ryba ◆ kasza
czekolada ◆ ser ◆ jajka ◆ mięso ◆ masło

warzywa _____ _____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____ _____ _____

ZADANIE 2. *Uzupełnij zadania wyrazami z ramki.*

śpię ◆ pijemy ◆ ~~jedzą~~ ◆ ćwiczycie ◆ myjesz ◆ kąpać się ◆ odpoczywa ◆ planują

0. Moje siostry zawsze _____*jedzą*_____ drugie śniadanie w szkole.
1. Ile razy w tygodniu _____ w parku?
2. W sobotę _____ dłużej niż w niedzielę.
3. Małgosia lubi _____ pod prysznicem.
4. W szkole _____ dużo wody.
5. Marta zawsze _____ dwie godziny po lekcjach .
6. Ile razy dziennie _____ zęby ?
7. Moi rodzice zawsze _____ , co będą robić każdego dnia.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Zdrowy styl życia

ZADANIE 3. *Popatrz na fotografie i dopasuj do nich zdania.*

A: Siostry jeżdżą na rolkach.
B: Dzieci jeżdżą na rowerach.
C: Kamila jeździ na hulajnodze.
D: Tomek jeździ na nartach.
E: Kasia jeździ na deskorolce.
F: Ewa z mamą jeżdżą na łyżwach.

ZADANIE 4. *Przeczytaj uważnie wpis z pamiętnika Tosi, a następnie odpowiedz na pytania. Odpowiedzi zapisz w zeszycie.*

Dziś rozmawialiśmy w szkole o higienie, czyli o tym, jak dbamy o siebie. Ja pierwsza opowiadałam, jak wygląda mój dzień. Najpierw wstaję, a potem szybko biegnę do łazienki. Myję zęby, ręce i twarz. Potem ubieram się ciepło, bo teraz jest zima. Przed jedzeniem zawsze myję ręce, a po obiedzie i kolacji zęby. Potem jeszcze płuczę jamę ustną specjalnym miętowym płynem. Wieczorem przed spaniem lubię kąpać się pod prysznicem i myć włosy pachnącym szamponem. Zawsze w soboty obcinam paznokcie. Muszą być krótkie, kiedy gimnastykuję się razem z kolegami na sali gimnastycznej.

1. O czym rozmawiała Tosia w klasie?
2. Co Tosia robi rano?
3. Ile razy dziennie Tosia myje zęby?
4. Co Tosia robi przed spaniem?
5. Dlaczego Tosia obcina paznokcie?

Dbać o siebie znaczy: myć trzy razy dziennie zęby, kąpać się, myć włosy, obcinać paznokcie i ćwiczyć.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Choroby zakaźne i pasożytnicze

To już wiem!

choroba ◆ pasożyt ◆ chorować ◆ wirus ◆ bakteria ◆ zarazić się

Tego się nauczę!

choroby zakaźne ◆ choroby pasożytnicze ◆ antybiotyk ◆ szczepienie

ZADANIE 1. *Przeczytaj uważnie zdania i dopasuj je do fotografii.*

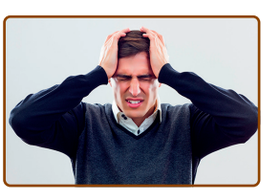

____ ____ ____ ____ ____

A. Ania ma temperaturę.

B. Ola ma zatkany nos.

C. Tomka boli głowa.

D. Igor bardzo kaszle.

E. Iwona nie chce chorować – ma szczepienie.

Choroby zakaźne to takie, którymi można się zarazić.
Ludzie chorują przez wirusy, bakterie lub pasożyty.

ZADANIE 2. *Połącz i uzupełnij.*

wirusy	choroby bakteryjne
bakterie	choroby pasożytnicze
pasożyty	choroby wirusowe

Choroby mogą wywołać: _____, _____, _____.

ZADANIE 3. *Podpisz obrazki wyrazami z ramki.*

termometr ◆ syrop ◆ zastrzyk ◆ tabletki

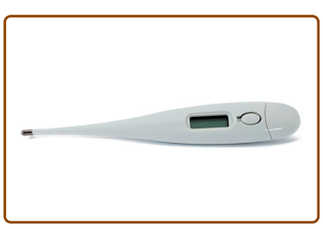

_____ _____ _____ _____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Choroby zakaźne i pasożytnicze

Antybiotyk to lekarstwo na choroby bakteryjne.

ZADANIE 4. *Przeczytaj teksty i podpisz zdjęcia nazwami chorób.*

Tomek był wczoraj w lesie. Wieczorem zobaczył, że ma kleszcza. Wyjął go, ale na skórze pojawiły się czerwone kółka. Boi się, że to może być groźna choroba. Nazywa się **bolerioza**. Kleszcz jest pasożytem.

Ilona spotkała w parku wiewiórkę. Zwierzę było bardzo miłe i niczego się nie bało. Dziewczynka chciała ją pogłaskać, ale wiewiórka ją ugryzła. Niestety wiewiórka mogła być chora na **wściekliznę**. To bardzo niebezpieczna choroba, dlatego nie wolno zbliżać się do dzikich zwierząt.

Maja zjadła przeterminowany serek. Dzisiaj bardzo boli ją brzuch. To może być **zatrucie pokarmowe**.

Adam kupił na bazarze mięso i zrobił z niego steki. Niestety po kilku dniach zaczął się źle czuć – nie miał siły i bolał go brzuch. Mięso było nieprzebadane – mogły być tam larwy pasożyta. Ten pasożyt to **tasiemiec**.

Dzisiaj w klasie Marek źle się czuł. Miał temperaturę oraz kasłał. Nie zakrywał ust ręką. Teraz wielu uczniów kaszle i nie może chodzić do szkoły. Marek ich zaraził. To może być **grypa**.

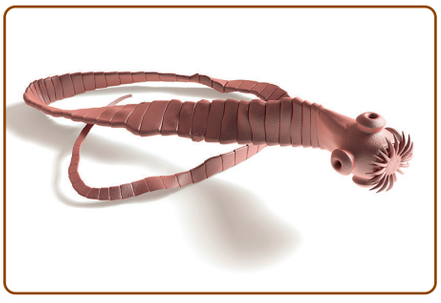

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Czym jest uzależnienie?

To już wiem!

grać ◆ brać ◆ pić ◆ palić ◆ telefon ◆ komputer

Tego się nauczę!

narkotyki ◆ papierosy ◆ uzależnienie ◆ asertywny

ZADANIE 1. *Połącz zdjęcie z uzależnieniem.*

palenie papierosów

picie alkoholu

granie na komputerze

korzystanie z telefonu

branie leków lub narkotyków

Uzależnienie to choroba. Jest wtedy, kiedy nie możesz przestać czegoś robić. Musisz to robić.

ZADANIE 2. *Uzupełnij tabelkę według wzoru.*

RZECZOWNIK	CZASOWNIK
granie	*grać*
picie	
korzystanie	
branie	
palenie	

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Czym jest uzależnienie?

Osoba, która pali papierosy albo wdycha dym papierosowy,
wciąga do płuc szkodliwe substancje, które tam zostają na bardzo długo.

ZADANIE 3. *Wskaż płuca osoby zdrowej i płuca palacza.*

A

B

Płuca osoby zdrowej: _____

Płuca palacza: _____

ZADANIE 4. *Wymień osoby asertywne i nieasertywne.*

Asertywny to taki, który potrafi odmówić, czyli powiedzieć „nie”.

Ania

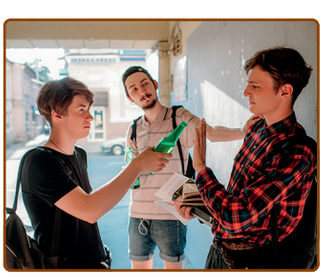

Tomek

Asia

Krzysiek

Basia

Paula

Kamila

Robert

Kto jest asertywny?

Kto nie jest asertywny?

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Rośliny i zwierzęta wokół nas

To już wiem!

tlen ◆ dwutlenek węgla ◆ nawilżać ◆ oczyszczać ◆ wydalać ◆ badać ◆ drzewo ◆ krzew

Tego się nauczę!

roślina doniczkowa ◆ oswoić ◆ zwierzęta domowe ◆ roślina zielna

ZADANIE 1. *Przeczytaj tekst. Podkreśl przykłady zwierząt i roślin.*

To jest **roślina doniczkowa**, czyli kwiatek w doniczce. Ma ona wiele plusów. Jest bardzo ładną dekoracją w domu. Zabiera dwutlenek węgla, a produkuje tlen. Dodatkowo nawilża i oczyszcza powietrze. Rośliny doniczkowe to na przykład paproć, fiołek i storczyk.

W naszych domach żyje dużo **zwierząt domowych**. Są to na przykład psy, koty, chomiki i papugi. Można obserwować ich wygląd i badać ich zachowanie. Ale w domu żyją też małe zwierzęta. Niektóre są pożyteczne, np. pająki, a inne nie, np. mole.

ZADANIE 2. *Otocz **zieloną pętlą** zwierzęta, które żyją w domu, a **niebieską** – zwierzęta, które żyją w ogrodzie.*

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Rośliny i zwierzęta wokół nas

ZADANIE 3. *Uzupełnij tabelę informacjami z ramki.*

można badać ich zachowanie i wygląd ◆ są dekoracją ◆ produkują tlen
można się nimi opiekować ◆ zabierają dwutlenek węgla
nawilżają i oczyszczają powietrze ◆ mogą być pożyteczne lub nie

rośliny doniczkowe	zwierzęta domowe

ZADANIE 4. *Znajdź w wykreślance nazwy dzikich zwierząt, które można spotkać w mieście. Uzupełnij nazwy samogłoskami..*

Dzikie zwierzęta normalnie mieszkają w lesie. Przychodzą do miasta, bo szukają pokarmu.

D	A	Ł	O	Ś	Y
Z	O	P	K	R	S
I	S	L	I	S	Z
K	T	C	U	R	P
B	J	E	Ż	O	A
G	R	H	Z	K	K
S	Y	E	N	A	Z

dz__k

l__s

ł__ś

szp__k

j__ż

sr__k__

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Co pokazujemy na planach?

To już wiem!

kierunki geograficzne ◆ północ ◆ południe ◆ wschód ◆ zachód
mniejszy ◆ większy ◆ duża ◆ mała ◆ przedmiot

Tego się nauczę!

plan ◆ skala ◆ skala liczbowa ◆ skala mianowana
skala liniowa ◆ skala duża ◆ skala mała ◆ obiekt

ZADANIE 1. *Otocz pętlą zdjęcia, na których przedstawiono plan.*

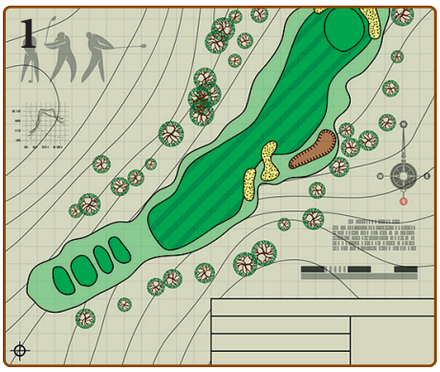

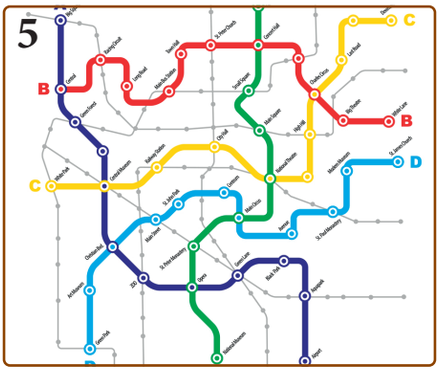

Planem nazywamy zarys przedmiotu, obiektu lub mały fragment powierzchni ziemi widziany z góry.

ZADANIE 2. *Każdy plan powinien mieć tytuł. Dopasuj tytuły planów do zdjęć z zadania 1.*

Plan miasta – nr zdjęcia ____

Plan pola golfowego – nr zdjęcia ____

Plan metra – nr zdjęcia ____

Plan mieszkania – nr zdjęcia ____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Co pokazujemy na planach?

ZADANIE 3. *Zapoznaj się z informacjami poniżej. Na podstawie plany domu odpowiedz na pytania.*

Każdy plan jest wykonany **w skali**, która informuje, ile razy obiekt jest pomniejszony lub powiększony. Pamiętaj, że wyróżniamy trzy rodzaje skali:
a) **skala liczbowa**, np. 1 : 6 000
b) **skala mianowana**, np. 1 cm – 2 km
c) **skala liniowa**, np. 3 0 3 6 9 km

Poniżej znajduje się plan domu.

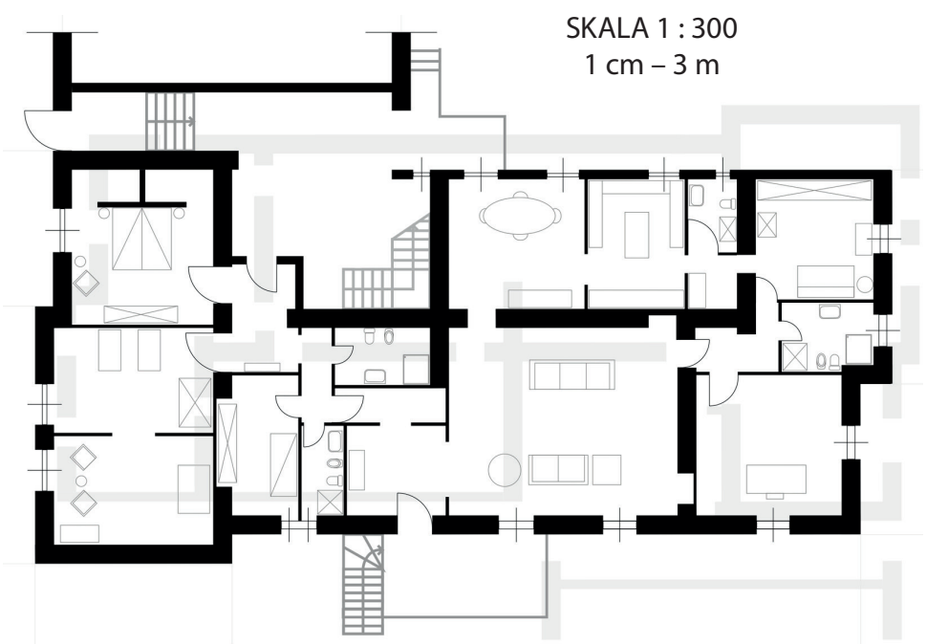

a) Jaka jest skala liczbowa planu domu ?

_____

b) Jaka jest skala mianowana planu domu?

_____

ZADANIE 4. *Zapoznaj się z informacjami w ramce i uzupełnij zdania wyrazami: mniejsza/ większa.*

Pamiętaj, że duża skala to np. 1 : 200, mniejsza od niej jest skala 1 : 1000, jeszcze mniejsza jest skala 1 : 50 000, jeszcze mniejsza jest skala 1 : 2 000 000, jeszcze mniejsza jest skala 1 : 60 000 000, jeszcze mniejsza…

1. Skala 1 : 30 000 jest _____ od skali 1 : 400.
2. Skala 1 : 25 000 jest _____ od skali 1 : 100 000.
3. Skala 1: 5 000 jest _____ od skali 1 : 800.
4. Skala 1 : 90 000 jest _____ od skali 1 : 2 000 000.
5. Skala 1 cm – 2 km jest _____ od skali 1 cm – 1 km.
6. Skala 1cm – 50 km jest _____ od skali 1 cm – 250 km.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jak czytamy plany i mapy?

To już wiem!

plan ◆ mapa ◆ mapa pogody ◆ skala ◆ skala liczbowa
skala mianowana ◆ skala liniowa ◆ tytuł mapy

Tego się nauczę!

legenda ◆ znak kartograficzny ◆ znaki kartograficzne punktowe
znaki kartograficzne liniowe ◆ znaki kartograficzne powierzchniowe

ZADANIE 1. *Przeczytaj uważnie zdania i dopasuj do nich fotografie.*

1. Jurek z tatą szukają drogi na parking. _____
2. Ala sprawdza na planie metra, jak dojechać do nowej szkoły. _____
3. Ekipa budowlana planuje pracę na budowie. _____
4. Kasia z Jackiem zwiedzają zabytki w mieście. _____
5. Kierowca szuka najkrótszej drogi. _____

Mapa to obraz powierzchni Ziemi przedstawiony na płaszczyźnie (np. na kartce papieru), w danej skali za pomocą umownych znaków kartograficznych.

Plany i mapy są narysowane za pomocą **znaków**. Na mapach te znaki nazywamy **znakami kartograficznymi**. Znaki dzielimy na: **powierzchniowe**, **liniowe**, **punktowe**. Wyjaśnienie znaków znajdziemy w **legendzie**.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

ZADANIE 2. *Każdy plan powinien mieć tytuł. Dopasuj tytuły planów do zdjęcia z zadania 2.*

Jak czytamy plany i mapy?

ZADANIE 2. *Dokończ zdania wyrazami z ramki.*

linie ◆ punkty ◆ powierzchnie

1. Znaki powierzchniowe – bo rysujemy _____
2. Znaki liniowe – bo rysujemy _____
3. Znaki punktowe – bo rysujemy _____

ZADANIE 3. *a) Uzupełnij odpowiednimi kolorami legendę mapy świata.*

LEGENDA

- ☐ Azja
- ☐ Europa
- ☐ Afryka
- ☐ Australia
- ☐ Ameryka Pn.
- ☐ Ameryka Pd.

b) Podkreśl prawidłowe dokończenie zdania:

Użyte znaki kartograficzne są znakami: **punktowymi** / **liniowymi** / **powierzchniowymi**.

c) Podaj nazwę kontynentu, którego brakuje na mapie: _____

ZADANIE 4. *Popatrz na mapę w zadaniu 3. Dokończ zdania nazwami kontynentów.*

1. Kolorem fioletowym jest narysowana _____
2. Kolorem żółtym jest narysowana _____
3. Kolorem niebieskim jest narysowana _____
4. Kolorem zielonym jest narysowana _____
5. Kolorem pomarańczowym jest narysowana _____
6. Kolorem czerwonym jest narysowana _____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jak się orientować w terenie?

To już wiem!

plan ◆ mapa ◆ kierunki geograficzne ◆ północ ◆ południe ◆ wschód ◆ zachód
skala mapy ◆ tytuł mapy ◆ legenda ◆ kompas

Tego się nauczę!

orientowanie mapy ◆ mapa zorientowana ◆ mapa turystyczna
mapa samochodowa ◆ mapa drogowa

ZADANIE 1. *Już wiesz, że mapy przydają się ludziom w różnych sytuacjach. Przypomnij sobie, kiedy korzystamy z map i planów. Na zdjęciach przedstawiono dwie takie sytuacje. Dopasuj do nich odpowiedni opis.*

Sytuacja _____ Sytuacja _____

1. Basia zawsze w podróży korzysta z **mapy samochodowej**. Na tej mapie zaznaczone są wszystkie drogi i miasta. Inna nazwa tej mapy to **mapa drogowa**. Bardzo przydaje się kierowcom.
2. Ania i Bartek są na wycieczce, sprawdzają na **mapie turystycznej**, jak daleko jest jezioro. Na tej mapie zaznaczone są szlaki piesze, rowerowe oraz wiele ciekawych miejsc do zwiedzania.

ZADANIE 2. *Na zdjęciach przedstawiono sytuacje, w których podróżujący zapomnieli zabrać ze sobą mapy. Podaj nazwę mapy, jaką powinni zabrać podróżujący, aby nie zabłądzić.*

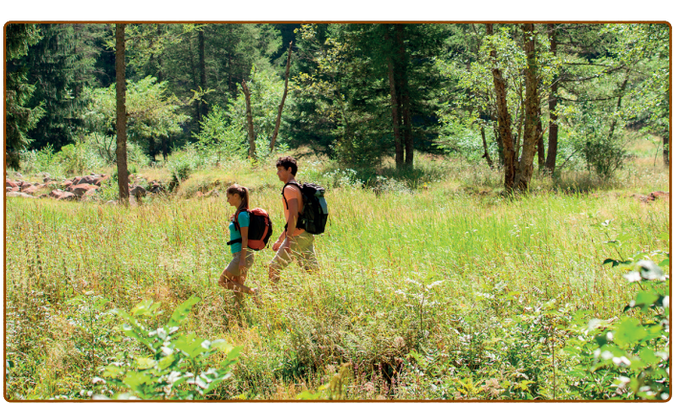

mapa _____ mapa _____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jak się orientować w terenie?

ZADANIE 3. *Przeczytaj uważnie informacje poniżej, a następnie podkreśl zdanie, które jest prawdziwe.*

Każdy, kto chce korzystać z mapy, powinien ją najpierw **zorientować**, to znaczy ułożyć tak, by kierunki geograficzne na mapie i w terenie pokrywały się. Można to zrobić za pomocą kompasu, tak jak turysta na zdjęciu. Na mapie kierunek północy jest przeważnie na górze.

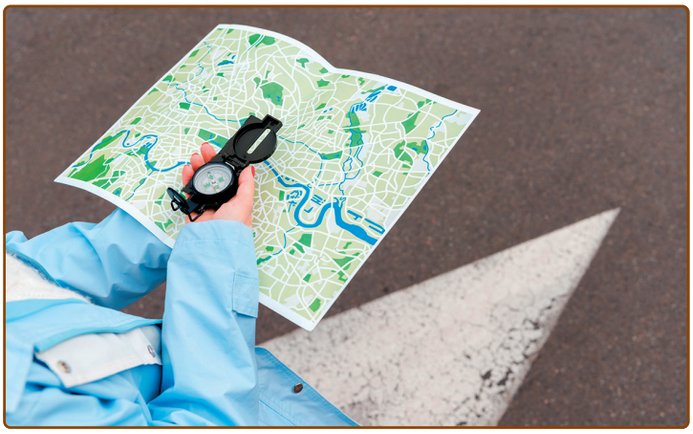

W kompasie czerwona strzałka wskazuje kierunek północy. Gdy staniemy przodem do północy, to z tyłu mamy południe, po prawej stronie wschód, a po lewej zachód. **Mapa jest zorientowana** wtedy, gdy północ na mapie pokrywa się z kierunkiem północy wskazywanym przez kompas.

1. Mapa jest zorientowana, gdy wiem, gdzie się na niej znajduję.
2. Mapa jest zorientowana, gdy mam ze sobą kompas.
3. Mapa jest zorientowana, gdy północ na mapie i na kompasie pokrywają się.
4. Mapa jest zorientowana, gdy czerwona strzałka kompasu pokazuje południe.

ZADANIE 4. *Otocz pętlą zdjęcie, na którym plan domu jest zorientowany.*

Popatrz uważnie, gdzie jest północ na kompasie.

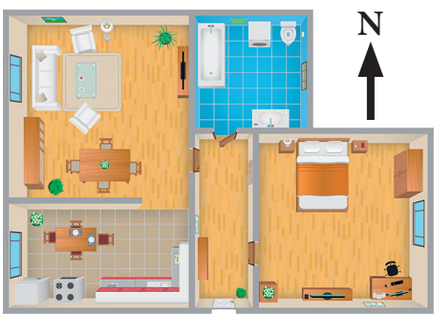

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Co to jest krajobraz?

To już wiem!

przyroda ożywiona ◆ przyroda nieożywiona ◆ skały ◆ przemysł

Tego się nauczę!

krajobraz rolniczy ◆ krajobraz przemysłowy ◆ krajobraz miejski
krajobraz naturalny ◆ krajobraz kulturowy

ZADANIE 1. *Podpisz fotografie wyrazami z ramki.*

pole ◆ elektrownia ◆ fabryka ◆ dom ◆ jezioro ◆ blok ◆ wieżowce ◆ wieś ◆ skały ◆ ulica ◆ park ◆ las

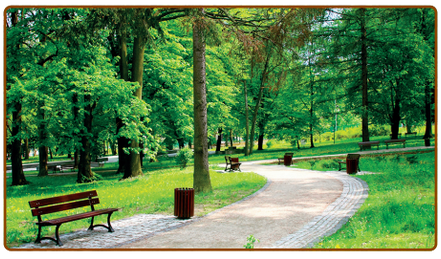

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Co to jest krajobraz?

ZADANIE 2. *Otocz **zieloną pętlą** krajobraz naturalny, a **czerwoną** – krajobraz kulturowy.*

Krajobraz to typowe cechy miejsca, czyli informacja, jak to miejsce wygląda. **Krajobraz naturalny** jest mało zmieniony przez człowieka, np. las-leśny, góry-górski i nad morzem-nadmorski. Kiedy człowiek zmienia krajobraz naturalny to powstaje **krajobraz kulturowy**, np.: rolniczy, miejski i przemysłowy.

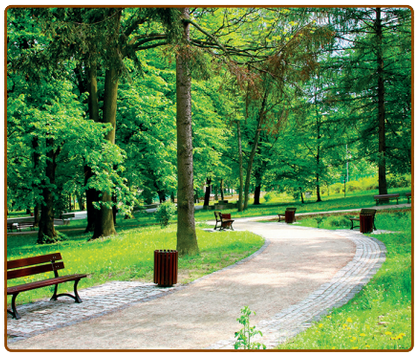

Krajobraz kulturowy to krajobraz miejski, rolniczy i przemysłowy. **Krajobraz miejski** jest w mieście. **Krajobraz rolniczy** jest na wsi. **Krajobraz przemysłowy** to są na przykład fabryki i magazyny.

ZADANIE 3. *Korzystając z zadania 1., wypisz elementy poszczególnych krajobrazów. Uwaga! Niektóre mogą się powtarzać.*

Elementy krajobrazu miejskiego: BLOK _____ , _____ ,

_____ , _____ , _____ .

Elementy krajobrazu rolniczego: _____ , _____ ,

_____ .

Elementy krajobrazu przemysłowego: _____ , _____ .

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Ukształtowanie terenu

To już wiem!

góry ◆ wysokość ◆ podłużny ◆ okrągły

Tego się nauczę!

formy terenu ◆ wzniesienia ◆ zagłębienia ◆ równiny ◆ pagórki ◆ wzgórza
doliny ◆ kotliny ◆ wklęsły ◆ wypukły ◆ równiny

ZADANIE 1. *Otocz **zieloną pętlą** formę terenu wklęsłą i **czerwoną** – formę terenu wypukłą.*

ZADANIE 2. *Popatrz na fotografie i zaznacz prawidłową odpowiedź.*

Pagórek to forma WYPUKŁA/WKLĘSŁA/PŁASKA.
Taka forma jest **wzniesieniem**.

Dolina to forma WYPUKŁA/WKLĘSŁA/PŁASKA.
Taka forma jest **zagłębieniem terenu**.

Równina to forma WYPUKŁA/WKLĘSŁA/PŁASKA.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Ukształtowanie terenu

ZADANIE 3. *Dolina czy kotlina? Wpisz literę **D** lub **K** przy każdej informacji.*

Kotlina i dolina to zagłębienia terenu. **Kotlina** jest zagłębieniem otoczonym wzniesieniami. **Dolina** jest długim zagłębieniem. Dnem doliny może płynąć rzeka.

Jej dnem może płynąć rzeka. _____

Jest zagłębieniem o wydłużonym kształcie. _____

Otaczają ją ze wszystkich stron wzniesienia. _____

Są to wklęsłe formy terenu. _____

Pagórki, wzgórza i góry to formy wypukłe.
Pagórek ma mniej niż 50 metrów wysokości.
Wzgórze ma mniej niż 300 metrów wysokości, a góra ma więcej niż 300 metrów wysokości.

ZADANIE 4. *Wpisz do tabeli odpowiednie wartości.*

	wysokość
pagórek	>
wzgórze	>
góra	<

ZADANIE 5. *Do podanych wyrazów dopisz liczbę pojedynczą lub mnogą.*

pagórek – _____

wzgórze – _____

_____ – góry

ZADANIE 6. *Tosia i jej koleżanki wybierają się w góry na wycieczkę. Jak myślisz, co powinny ze sobą zabrać? Napisz krótką listę najważniejszych rzeczy.*

_____

_____

_____

_____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Czy wszystkie skały są twarde?

To już wiem!

twardy ◆ miękki ◆ skała ◆ piasek

Tego się nauczę!

skały lite ◆ skały luźne ◆ skały zwięzłe ◆ gleba ◆ żwir ◆ granit ◆ wapień

ZADANIE 1. *Przeczytaj uważnie informacje w tabelce. Następnie zaznacz na **zielono** skały lite, na **niebiesko** – skały zwięzłe, i na **czerwono** – luźne.*

Skały lite są twarde. Trzeba mieć narzędzia, żeby je rozkruszyć.
Skały zwięzłe można rozkruszyć w rękach. Niektóre po połączeniu z wodą są jak plastelina.
Skały luźne nie są ze sobą połączone. Tworzy je wiele małych ziaren.

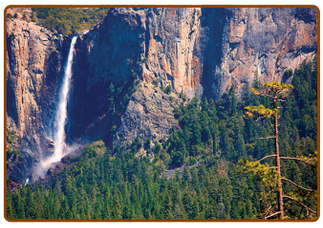

ZADANIE 2. *Dopasuj podpisy do zdjęć.*

_____ Żwir to skała luźna. Składa się z drobnych kamyczków.

_____ Glina to skała zwięzła. Gdy dodamy wody, staje się plastyczna.

_____ Granit to skała lita. Jest bardzo twardy.

_____ Wapień to skała lita. Ma jasny kolor.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Czy wszystkie skały są twarde?

ZADANIE 3. *Gdzie znajdziesz te skały? Popatrz na fotografie i dokończ zdania.*

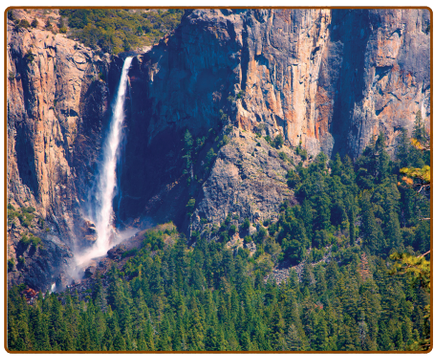

Piasek możemy zobaczyć _____, _____,

_____.

Granit możemy zobaczyć _____, _____.

Gleba to zewnętrzna warstwa ziemi. Potrzebna jest roślinom i małym zwierzętom. Tworzy się na skałach.

ZADANIE 4. *Popatrz na ilustrację i dokończ zdania.*

W glebie rosną _____ .

W glebie żyją _____ .

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Wody słodkie i wody słone

To już wiem!

jezioro ◆ rzeka ◆ ocean ◆ morze ◆ słodki ◆ słony ◆ sól ◆ bagno

Tego się nauczę!

strumień ◆ potok ◆ kanał śródlądowy ◆ staw ◆ wody płynące
wody stojące ◆ wody słodkie ◆ wody słone ◆ wpadać

ZADANIE 1. *Pokoloruj na mapie na **zielono** miejsca, gdzie są wody słodkie, i na **niebiesko** miejsca, gdzie są wody słone.*

Wody słodkie są na lądzie. Mają mało soli, np. rzeki i jeziora.

Wody słone są pomiędzy lądami i mają dużo soli, np. morza i oceany.

ZADANIE 2. *Popatrz na fotografię i wybierz prawidłową odpowiedź.*

a) rzeka
b) kanał śródlądowy

a) bagno
b) staw

a) jezioro
b) potok

a) kanał śródlądowy
b) rzeka

a) strumień
b) staw

a) potok
b) jezioro

a) jezioro
b) bagno

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Wody słodkie i wody słone

ZADANIE 3. *Dopasuj wyrazy do definicji.*

A. potok	1. Naturalne zagłębienie terenu wypełnione wodą.
B. rzeka	2. Miejsce, gdzie warstwa ziemi jest bardzo mokra.
C. bagno	3. Wykopane przez człowieka zagłębienie wypełnione wodą. Hoduje się tam np. ryby.
D. staw	4. Woda, która płynie w dolinie. Wpada do morza, oceanu lub jeziora.
E. jezioro	5. To jest mała rzeka na równinie. Woda płynie bardzo wolno. Wpada do innej rzeki.
F. strumień	6. To jest mała rzeka, która płynie po wzniesieniach, np. w górach.
G. kanał śródlądowy	7. Droga wodna na lądzie, którą wykopuje człowiek. Łączy rzeki albo jeziora.

A _____ **B** _____ **C** _____ **D** _____ **E** _____ **F** _____ **G** _____

Wody płynące, bo płyną, np. rzeka.
Wody stojące, bo stoją (nie płyną), np. jezioro

ZADANIE 4. *Podkreśl nazwy wód płynących.*

potok rzeka bagno kanał śródlądowy
jezioro strumień staw

ZADANIE 5. *Wybierz prawidłową odpowiedź.*

ocean	woda słodka/woda słona
jezioro	woda słodka/woda słona
morze	woda słodka/woda słona
potok	woda słodka/woda słona
staw	woda słodka/woda słona
bagno	woda słodka/woda słona

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Krajobraz wczoraj i dziś

To już wiem!

krajobraz naturalny ◆ krajobraz rolniczy ◆ krajobraz przemysłowy
krajobraz miejski ◆ krajobraz kulturowy

Tego się nauczę!

krajobraz antropogeniczny ◆ osada ◆ kopalnia ◆ fabryka ◆ tama ◆ przemysł

ZADANIE 1. *Wybierz poprawny wyraz.*

Krajobraz kulturowy nazywamy też **krajobrazem antropogenicznym**.

Dawniej ludzie szukali pożywienia tylko w lasach, ***więc / jeśli / ale*** nie zmieniali krajobrazu wokół siebie. Potem ludzie zaczęli uprawiać ziemię i budować domy, ***gdy / bo / więc*** wypalali lasy, bo potrzebowali miejsca. Otwierali kopalnie, ***i / bo / które*** potrzebowali węgla. Budowali też nowe linie kolejowe, ***bo / żeby / że*** zawieźć węgiel do fabryk. Fabryki potrzebowały dużo pracowników, ***ale / jeśli / więc*** budowano dla nich dużo domów.

ZADANIE 2. *Przeczytaj jeszcze raz tekst z zadania 1. Następnie ułóż zdjęcia w odpowiedniej kolejności.*

_____ → _____ → _____

*Przypomnij sobie, co znaczy krajobraz naturalny i krajobraz kulturowy. Zakreśl zdjęcie z krajobrazem naturalnym na **zielono**, a z krajobrazem kulturowym na **czerwono**.*

czasownik → rzeczownik

gotować – gotow**anie**
siać – si**anie**
grać – gr**anie**

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Krajobraz wczoraj i dziś

ZADANIE 3. *Jakie zmiany zachodzą w krajobrazie? Uzupełnij podpisy pod zdjęciami.*

(kopać) _____ kanałów

(powiększać się) _____ miast

(budować) _____ elektrowni

(otwierać) _____ kopalń

(wycinać) _____ lasów

(stawiać) _____ tam

(wyburzać) _____ starych budynków

(układać) _____ torów kolejowych

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Obszary i obiekty chronione

To już wiem!

składniki przyrody ◆ przyroda nieożywiona ◆ przyroda ożywiona
środowisko ◆ łąka ◆ ochrona

Tego się nauczę!

park narodowy ◆ park krajobrazowy ◆ pomnik przyrody
rezerwat ◆ ochrona ścisła ◆ ochrona czynna

ZADANIE 1. *Z rozsypanki sylabowej odczytaj nazwy rodzajów miejsc chronionych w Polsce.*

Obszar to określony fragment powierzchni ziemi.
Obszar cenny przyrodniczo to taki, gdzie są ważne dla ludzi elementy przyrody, np.: las, rzadkie gatunki roślin.
Obszar chroniony to taki, który ma specjalną ochronę.

NA – PARK – DO – WY – RO *park narodowy* – to duży obszar chroniony.

Chroni się w nim wszystkie elementy przyrody.

ZER – RE – PRZY – DY – WAT – RO _____

– to mniejszy obszar chroniony. Chroni się w nim cenne składniki przyrody ożywionej

i nieożywionej.

KRAJ – PARK – RA – OB – WY – ZO _____

– to duży obszar chroniony, często większy niż park narodowy. Chroni się w nim krajobraz.

Można tam uprawiać pola albo hodować zwierzęta, ale nie można szkodzić środowisku.

PRZY – DY – NIK – POM – RO _____

– to chroniony pojedynczy obiekt, na przykład aleje drzew, rzadkie krzewy albo skały.

ZADANIE 2. *Utwórz liczbę mnogą od podanych wyrazów.*

park narodowy – _____

park krajobrazowy – _____

rezerwat przyrody – _____

pomnik przyrody – _____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Obszary i obiekty chronione

ZADANIE 3. *Uzupełnij zdania wyrazami z ramki.*

ptaków ◆ drzew ◆ przyrody ◆ ochrona ◆ szkodniki ◆ trawy

Na obszarach, gdzie jest ochrona ścisła, człowiek nie może zmieniać _____ .

Nie można tam kosić _____ ani wycinać starych _____ .

Na obszarach, gdzie jest _____ czynna, człowiek może pomagać przyrodzie.

Może zwalczać _____ i zakładać budki dla _____ .

ZADANIE 4. *Przeczytaj uważnie tekst i podpisz znaki odpowiednimi zakazami z tekstu.*

Tydzień temu byliśmy na klasowej wycieczce w rezerwacie przyrody „Na torfach". Jest on na terenie Mazowieckiego Parku Krajobrazowego. Byliśmy z panią przewodnik, która opowiadała nam o rezerwacie. Najpierw powiedziała, że nie wolno schodzić ze szlaku. Wszyscy szliśmy w parach, żeby nikt się nie zgubił. Widzieliśmy ciekawe drzewa i inne rośliny. Było bardzo ładnie. Julka zapytała panią, czy można tu przyjść na spacer z psem. Pani przewodnik powiedziała, że nie wolno wejść z psem na teren rezerwatu. Potem doszliśmy do jeziora. Oglądaliśmy je z pomostu. Po wodzie pływały kaczki i łabędzie. Tadek chciał je nakarmić chlebem, ale pani przewodnik powiedziała, że nie wolno karmić zwierząt. Potem jeszcze chwilę spacerowaliśmy i zrobiliśmy przerwę na drugie śniadanie. Na trawie zostało kilka papierków. Pani powiedziała, że nie wolno śmiecić. Po dwóch godzinach spaceru wróciliśmy do szkoły. To była bardzo ciekawa wycieczka!

_____
_____
_____

_____
_____
_____

_____
_____
_____

_____
_____
_____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Warunki życia w wodzie

To już wiem!

rzeka ◆ stan ciekły ◆ stan gazowy ◆ stan stały ◆ powietrze ◆ tlen
gęsty ◆ fotosynteza ◆ światło słoneczne

Tego się nauczę!

opór wody ◆ płetwa ◆ skrzela ◆ śluz ◆ opływowy kształt
przyssawka ◆ skorupa ◆ wodorost ◆ małż ◆ pijawka

ZADANIE 1. *Wybierz organizmy wodne i połącz je z nazwą. Uzupełnij informacje pod zdjęciami.*

ryba ◆ małż ◆ delfin ◆ wodorosty

A

B

C

D

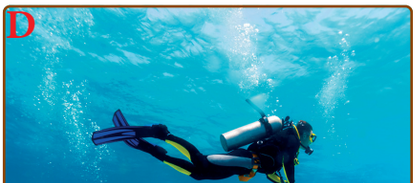

E

F

Organizmy wodne są na zdjęciach: ____, ____, ____ i ____. Zdjęcie ____ to _____ , zdjęcie ____ to _____ , zdjęcie ____ to _____ , a zdjęcie ____ to _____ .

ZADANIE 2. *Warunki życia w wodzie. Wybierz właściwe słowo.*

Woda jest w stanie ***ciekłym/gazowym***, a powietrze jest w stanie ***ciekłym/gazowym***. W wodzie trudniej jest się poruszać niż na lądzie, ponieważ opór wody jest większy niż opór powietrza. Do życia ***niepotrzebny/potrzebny*** jest tlen. Ryby i inne organizmy wodne potrafią pobierać tlen z wody. W wodzie jest mniej tlenu niż w powietrzu. Kiedy temperatura powietrza spada poniżej 0 stopni, woda zamarza, czyli zmienia stan z ***ciekłego/stałego*** w ***gazowy/stały***. Woda przepuszcza mniej światła niż powietrze. Im głębiej, tym ***więcej/mniej*** światła tam dociera.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Warunki życia w wodzie

ZADANIE 3. *Warunki życia w wodzie. Pokoloruj te prostokąty, w których opisano cechy środowiska wodnego.*

mało tlenu	duży opór wody	brak wody	mało światła
duże zmiany temperatury	dużo światła	małe zmiany temperatury	dużo tlenu

ZADANIE 3. *Połącz nazwy cech ryb, które umożliwiają im życie w wodzie z zaznaczonymi miejscami.*

łuski
ogon
skrzela
płetwa
opływowy kształt ciała

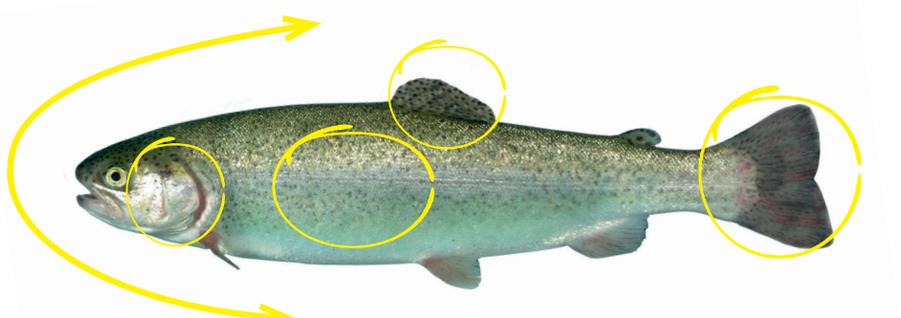

ZADANIE 4. *Połącz ze sobą części zdań tak, aby tworzyły logiczną całość.*

Dzięki płetwom	ryby mogą szybko pływać.
Dzięki ogonowi	ryby mogą oddychać w wodzie.
Dzięki łuskom i opływowemu kształtowi ciała	ryby łatwiej poruszają się w wodze, bo łatwiej pokonują opór wody.
Dzięki skrzelom	ryby mogą kierować swoimi ruchami.

ZADANIE 5. *Uzupełnij zdania informacjami z zadania czwartego.*

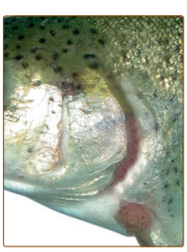

Dzięki _____ ryby mogą _____ .

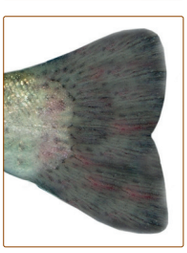

Dzięki _____ ryby mogą _____

_____ .

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Z biegiem rzeki

To już wiem!

dolina ◆ dno doliny ◆ zbocze ◆ koryto rzeczne ◆ piasek ◆ żwir ◆ bieg rzeki

Tego się nauczę!

źródło ◆ ujście ◆ zakole ◆ dno ◆ muł ◆ muliste ◆ piaszczyste ◆ kamieniste

ZADANIE 1. *Przeczytaj tekst i połącz słowa z miejscami, które opisują.*

zakole rzeki ◆ źródło rzeki ◆ ujście rzeki

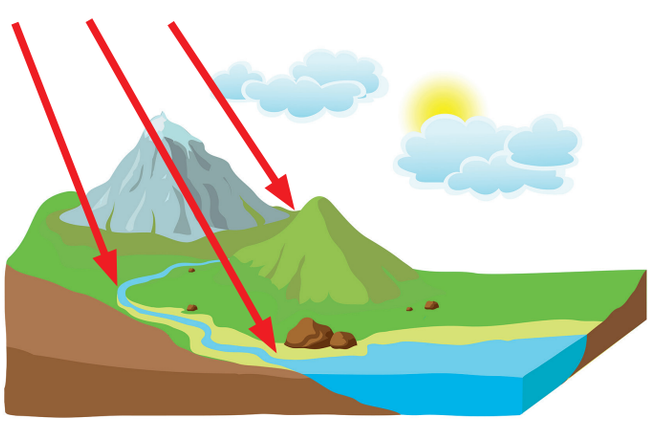

Rzeka płynie od źródła. Źródło to miejsce, w którym woda wypływa z ziemi. Często znajduje się w górach. Ujście rzeki, to miejsce w którym rzeka wpada do morza. Droga, jaką pokonuje rzeka od źródła do ujścia, to bieg rzeki. Gdy rzeka płynie przez góry, płynie szybko, bo teren jest stromy. Ten odcinek to górny bieg rzeki. Kiedy płynie przez teren równinny, płynie wolnej i zaczyna zakręcać. Ten odcinek to środkowy bieg rzeki. Zakręty rzeki to zakola. Kiedy dopływa do morza, płynie bardzo wolno. Ostatni odcinek to dolny bieg rzeki.

ZADANIE 2. *Podpisz obrazki wyrazami z ramki.*

dolny bieg rzeki ◆ górny bieg rzeki ◆ środkowy bieg rzeki

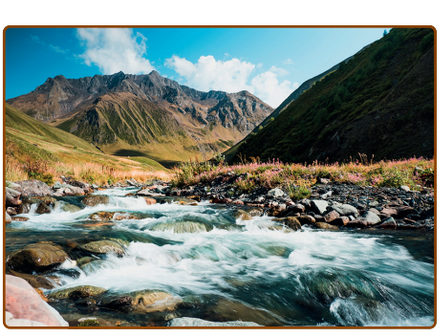

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Z biegiem rzeki

ZADANIE 3. *Czym różnią się od siebie biegi rzeki? Porównaj ze sobą biegi rzeki i uzupełnij zdania.*

górny bieg rzeki: wąskie koryto, woda płynie szybko, woda jest bardzo zimna, na dnie są kamienie
środkowy bieg rzeki: szerokie koryto, woda płynie wolniej, woda jest cieplejsza, na dnie jest piasek i żwir
dolny bieg rzeki: bardzo szerokie koryto, woda płynie bardzo wolno, woda jest najcieplejsza, na dnie jest piasek i muł

W górnym biegu rzeki koryto jest węższe niż w środkowym. W dolnym biegu rzeki koryto jest _____.

W środkowym biegu rzeki koryto jest szersze niż w górnym biegu rzeki. W dolnym biegu rzeki koryto jest _____.

W środkowym biegu rzeki prędkość wody jest większa niż w dolnym. W górnym biegu rzeki prędkość wody jest _____.

ciepła – ciepl**ejsza** – **naj**ciepl**ejsza**
Herbata jest **cieplejsza niż** lemoniada.
zimna – zimni**ejsza** – **naj**zimni**ejsza**
Lemoniada jest **zimniejsza niż** herbata.
Woda z lodem jest **najzimniejsza**.

W środkowym biegu rzeki woda jest cieplejsza niż w górnym. W dolnym biegu rzeki woda jest _____. W środkowym biegu rzeki woda jest zimniejsza niż w dolnym. W górnym biegu rzeki woda jest _____.

ZADANIE 4. *Przeczytaj wypowiedzi i dopasuj bieg rzeki do opisu.*

— Brrr, ale zimna woda! Zdejmę buty i przejdę na drugą stronę, ta rzeka jest bardzo wąska. O, ale silny nurt! Ta rzeka płynie bardzo szybko. Au! Skaleczyłam stopę o ostry kamień.

dolny bieg rzeki

— Zobaczcie jaki widok! Prawie nie widzę drugiego brzegu. Za to tam, daleko przed nami widać morze. Ciekawe, jaka tu jest woda. O, całkiem ciepła! Płynie bardzo powoli. Fuj, ale muł na dnie!

górny bieg rzeki

— Oh, ale spokojnie. Rzeka płynie wolno i jest szeroka. O, zobaczcie jaki ładny piasek! Niestety nie damy rady przejść na drugą stronę, musimy znaleźć most.

środkowy bieg rzeki

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Życie w jeziorze

To już wiem!

jezioro ◆ dno ◆ muł ◆ fotosynteza ◆ drapieżniki ◆ roślinożercy ◆ korzenie ◆ łodygi ◆ liście

Tego się nauczę!

strefa toni wodnej ◆ strefa otwartej toni wodnej ◆ strefa wód głębokich
przybrzeżna ◆ podwodna

ZADANIE 1. *Przeczytaj tekst, a następnie podpisz zdjęcia wyrażeniami z ramki.*

strefa przybrzeżna ◆ strefa wód głębokich ◆ strefa otwartej toni wodnej

Brzeg to miejsce, gdzie kończy się jezioro, a zaczyna ląd – piasek, trawa, kamienie. Jak coś jest przy brzegu, to nazywamy to **przybrzeżnym**. **Toń** to inaczej głęboka woda – tam, gdzie nie można już dosięgnąć stopami dna. **Wody otwarte** to miejsce daleko od brzegu. Wody głębokie są przy dnie jeziora – tam, gdzie nie ma już światła.

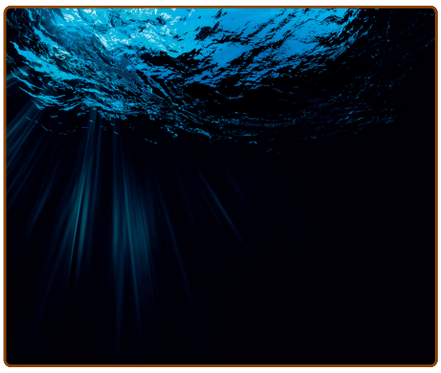

ZADANIE 2. *Podpisz wyrazami z ramki zwierzęta żyjące blisko brzegu jeziora.*

rak ◆ kaczka ◆ czapla ◆ wydra ◆ bóbr

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Życie w jeziorze

ZADANIE 3. *Przeczytaj tekst i obejrzyj zdjęcia. Następnie uzupełnij zdania pogrubionymi nazwami roślin.*

W strefie wód przybrzeżnych jest dużo roślin. Dzielimy je na trzy grupy.

To jest **trzcina**. Trzcina to roślina przybrzeżna – rośnie przy brzegu i wystaje ponad wodę.

To jest **grążel**. Grążel to roślina o liściach pływających – jej liście pływają.

To jest **wywłócznik**. Wywłócznik to roślina podwodna – rośnie pod wodą.

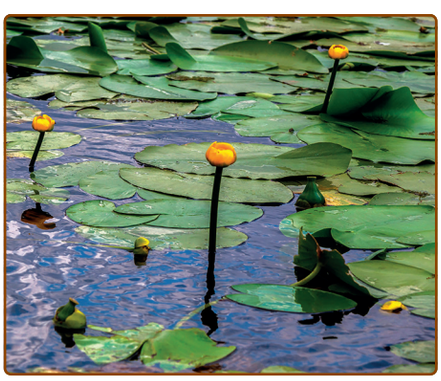

Ta roślina ma duże i okrągłe liście. Jej łodyga jest elastyczna. To jest _____.

Ta roślina ma długie i wąskie liście. Jej łodyga jest sztywna. To jest _____.

Ta roślina ma małe i postrzępione liście. Jej łodyga jest wiotka. To jest _____.

ZADANIE 4. *Przeczytaj tekst i dokończ zdania.*

W strefie przybrzeżnej jest płytko. Korzenie roślin są umocowane w dnie jeziora. Ponieważ jest tam dużo roślin, to żyje dużo zwierząt roślinożernych. Tam, gdzie jest dużo zwierząt roślinożernych, pojawiają się drapieżniki. W strefie otwartej toni wodnej jest bardzo głęboko. Korzenie roślin nie dotykają dna, żyją tam tylko rośliny o pływających korzeniach – takie jak np. rzęsa wodna. Przy dnie jeziora, w strefie wód głębokich, nie ma światła. Tam gdzie nie ma światła, nie ma roślin.

Ryby żerują (szukają jedzenia) w strefie przybrzeżnej, bo _____

_____.

Drapieżniki polują w strefie przybrzeżnej, bo _____.

W strefie otwartej toni wodnej żyją tylko rośliny o korzeniach pływających, bo _____

_____.

W strefie wód głębokich nie ma żadnych roślin, bo _____.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Warunki życia na lądzie

To już wiem!

fotosynteza ◆ dżungla ◆ pustynia ◆ magazynować ◆ szczelina ◆ nora ◆ kora ◆ płuca ◆ komórka

Tego się nauczę!

zróżnicowane ◆ różnice ◆ łuski ◆ biegun ◆ szczelina ◆ aparat szparkowy ◆ wymiana gazowa

ZADANIE 1. *Połącz cechy środowisk z różnymi miejscami.*

dużo światła słonecznego

bardzo zimno

bardzo ciepło

bardzo mało wody

bardzo dużo wody

bardzo silne wiatry

Podpisz kolumny tabeli.

zróżnicowany dostęp do wody

duże różnice temperatur

mało wody dużo wody	bardzo zimno bardzo ciepło

ZADANIE 2. *Uzupełnij zdania wyrazami z ramki.*

tlenu ◆ dżungli ◆ pustynia ◆ biegunach ◆ górach ◆ światła

Na lądzie warunki życia są bardzo różne. Są miejsca, gdzie jest bardzo mało wody, takie jak np. _____. W innych miejscach, np. w _____, wody jest bardzo dużo. W niektórych miejscach, tak jak na _____ jest bardzo zimno, cały ląd jest pokryty śniegiem i lodem. Na powierzchni ziemi wieją silne wiatry, np. na pustyni albo w _____. Na lądzie jest znacznie więcej _____ i _____ niż w wodzie.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Warunki życia na lądzie

ZADANIE 3. *Do trudnych warunków na lądzie dopasuj zwierzę i opis jego przystosowania.*

brak wody	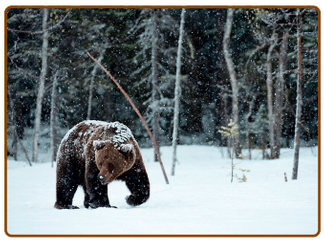	Ma elastyczne liście, więc wiatr jej nie łamie.
bardzo niskie temperatury		Magazynuje wodę w grubej łodydze.
bardzo wysokie temperatury	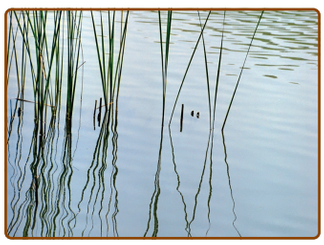	Kiedy jest gorąco, chowa się do nory.
bardzo silne wiatry		Ma grube futro. Od późnej jesieni do wczesnej wiosny śpi.

ZADANIE 4. *Na podstawie zadania 3. uzupełnij zdania wyrazami z ramki.*

niedźwiedzie ◆ myszoskoczki pustynne ◆ kaktusy ◆ trzcina

Na pustyni jest bardzo sucho, dlatego _____ magazynują wodę w grubej łodydze.

W górach zimą jest bardzo zimno, dlatego _____ zapadają w sen zimowy.

W ciągu dnia na pustyni jest bardzo gorąco, dlatego _____ chowają się w norach.

Nad jeziorem często wieje mocny wiatr, dlatego _____ ma elastyczne liście, których nie łamie wiatr.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Las ma budowę warstwową

To już wiem!

drzewo ◆ krzew ◆ paproć ◆ mech ◆ grzyb ◆ wilgotno ◆ szczątki

Tego się nauczę!

korony drzew ◆ runo leśne ◆ podszyt ◆ ściółka ◆ wilgotność ◆ nasłonecznienie

ZADANIE 1. *Podpisz warstwy lasu wyrazami z ramki.*

podszyt ◆ runo leśne ◆ korony drzew ◆ ściółka

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

ZADANIE 2. *Jaka to warstwa lasu? Przeczytaj uważnie definicje i zapisz odpowiedź.*

A: Na samej górze lasu są korony drzew. Jest tam bardzo dużo światła i wieją silne wiatry. Jest mała wilgotność. To jest _____.

B: Rosną tam młode drzewa i krzewy. Jest mniej słońca niż w koronach drzew, ale jest bardziej wilgotno. Wiatr wieje słabiej. To jest _____.

C: Rosną tam grzyby, mchy i paprocie. Jest wilgotno, jest mało światła słonecznego i prawie nie ma wiatru. To jest _____.

D: Najniższa warstwa lasu. Tworzą ją szczątki roślin (liście, gałązki) i szczątki zwierząt. Jest bardzo mało słońca i jest bardzo wilgotno. To jest _____.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Las ma budowę warstwową

ZADANIE 3. *Podpisz warstwy lasu.*

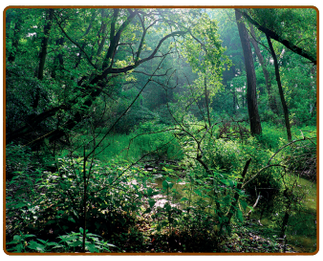

_____ _____ _____ _____

ZADANIE 4. *Dopasuj cechy do warstw lasu. Jedna cecha może pasować do więcej niż jednej warstwy lasu.*

wysoka wilgotność

umiarkowana wilgotność

niska wilgotność

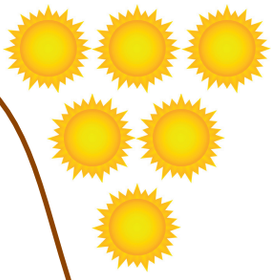

duże nasłonecznienie

umiarkowane nasłonecznienie

małe nasłonecznienie

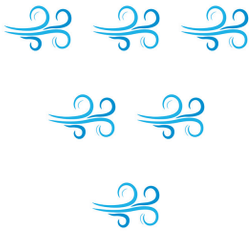

silny wiatr

umiarkowany wiatr

słaby wiatr

ściółka

podszyt

runo leśne

korony drzew

ZADANIE 5. *Podpisz zdjęcia nazwami zwierząt z ramki, a następnie uzupełnij zdania brakującymi informacjami.*

wiewiórka ◆ dżdżownica ◆ dzik ◆ żmija

_____ _____ _____ _____

_____ żyje w runie leśnym. _____ żyje w ściółce.

_____ żyje w podszycie. _____ żyje w koronach drzew.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jakie drzewa rosną w lesie?

To już wiem!

drzewo ◆ liście ◆ żołądź ◆ szyszka ◆ nasiono ◆ igła ◆ owoc ◆ kwiat

Tego się nauczę!

drzewo iglaste ◆ drzewo liściaste ◆ las mieszany ◆ las liściasty ◆ las iglasty

ZADANIE 1. *Drzewa mają różne liście. Połącz cechy liści z odpowiednim obrazkiem.*

miękkie	wąskie
sztywne	szerokie
płaskie	ostre

Te liście wyglądają jak igły do szycia,
dlatego nazywamy je igłami.

ZADANIE 2. *Przeczytaj przykłady w ramce i uzupełnij luki w tekście.*

Kaktus ma kolce. Jest kolcz**asty**. Kaktusy są kolcz**aste**.
Tygrys ma paski. Jest pasi**asty**. Tygrysy są pasi**aste**.

W niektórych lasach rosną głównie drzewa z liśćmi. Takie drzewa to drzewa (liść) _____ . Liście wiosną i latem są zielone, a później pomarańczowe i żółte. Jesienią spadają z drzew. Są to lasy (liść) _____ . W niektórych lasach rosną głównie drzewa z igłami. To są drzewa (igły) _____ . Igły są zielone i twarde, nie spadają zimą z drzew. Są to lasy (igła) _____ . Jeśli w lesie rosną drzewa iglaste i drzewa liściaste, to taki las nazywamy **lasem mieszanym**.

*Otocz **zieloną pętlą** drzewa liściaste, a **czerwoną** – iglaste.*

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Jakie drzewa rosną w lesie?

ZADANIE 3. *Podpisz obrazki wyrazami z ramki.*

żołądź ◆ szyszka ◆ liść klonu (w kształcie dłoni) ◆ liść dębu ◆ nasionko ze skrzydełkami

_____ _____ _____ _____ _____

ZADANIE 4. *Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.*

nasiona ◆ szyszki ◆ iglaste ◆ wiosną ◆ igły ◆ skrzydełka ◆ żołądź

Drzewa iglaste mają igły i szyszki. _____ to liście drzew iglastych, a _____ to ich kwiaty. Szyszki są zbudowane z łusek. W środku łusek są _____ . Zimą prawie wszystkie drzewa _____ mają igły. Wyjątkiem jest modrzew, którego igły przed zimą spadają. Drzewa liściaste mają liście, kwiaty i owoce. Ich wygląd różni się zależnie od gatunku. Liście mogą mieć różne kształty. Kwiaty pojawiają się najczęściej _____ . Nasiona drzew liściastych wyglądają bardzo różnie. Część nasion to orzechy – np. _____ to nasionko dębu. Inne nasiona mają _____ , żeby mogły polecieć daleko.

ZADANIE 5. *Czy wiesz, jakie drzewa rosną w Polsce? Zapisz ich nawy w porządku alfabetycznym.*

sosna ◆ dąb ◆ brzoza ◆ świerk ◆ buk ◆ olcha

_____

_____

_____

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Na łące

To już wiem!

roślina ◆ kwiat ◆ łańcuch pokarmowy ◆ owad ◆ nasiono ◆ gniazdo ◆ ropucha ◆ ssak ◆ trawa

Tego się nauczę!

zapylenie ◆ pyłek ◆ nektar ◆ siano ◆ sianokosy
pastwisko ◆ skoszone ◆ zwierzęta gospodarskie

ZADANIE 1. *Zakreśl te zdjęcia, na których są rośliny, które rosną na łące.*

ZADANIE 2. *Na łące rosną zioła, czyli rośliny, które można wykorzystywać do leczenia chorób. Przeczytaj opisy i dopasuj numer zdjęcia do opisu. .*

1

2

3

4

	Babka lancetowata ma długie, okrągłe liście. Na końcu jej łodygi jest mały kwiat. Babka lancetowata przyspiesza gojenie ran, więc jej liście można przykładać do skaleczeń.
	Rumianek ma biało-żółte kwiaty. Rumianek pomaga przy bólu brzucha, działa też uspokajająco.
	Mniszek lekarski ma żółte kwiaty. Mniszek zwiększa odporność, więc można go używać przy przeziębieniu.
	Mięta ma dużo małych, okrągłych liści dookoła łodygi. Mięta pomaga na ból brzucha.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Na łące

ZADANIE 3. *Ułóż z rozsypanki sylabowej nazwy mieszkańców łąki. Następnie uzupełnij nazwami tekst.*

ptaki ◆ żaby ◆ zające ◆ owady ◆ myszy ◆ pająki

Na łące jest wiele organizmów. Przylatują tu _____ , np. pszczoły i motyle. Żyją tu też _____ , które polują na owady. Na podmokłych łąkach są _____ i ropuchy. Na łąkach swoje gniazda zakładają _____ , np. kuropatwy. Żyją tu też małe ssaki, między innymi _____ i _____ .

Te organizmy żyją na łące. Przypomnij sobie, co wiesz o łańcuchu pokarmowym i wpisz numery zdjęć tak, żeby powstał łańcuch pokarmowy. Pamiętaj, że pierwszym ogniwem łańcucha pokarmowego jest producent.

_____ → _____ → _____

ZADANIE 4. *Przeczytaj tekst, a następnie zapisz definicję podanych niżej wyrazów.*

Zwierzęta gospodarskie to między innymi krowy, konie, owce i kozy. Zwierzęta gospodarskie jedzą trawę i inne rośliny łąkowe. Łąki, na których pasą się zwierzęta, to pastwiska. Z łąk, które nie są pastwiskami, mamy siano. Siano to skoszona i wysuszona trawa. Zimą jedzą je zwierzęta gospodarskie. Koszenie trawy to sianokosy.

Siano to _____ .

Zwierzęta gospodarskie to _____ .

Pastwisko to _____ .

Sianokosy to _____ .

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

Na polu uprawnym

To już wiem!

warzywa ◆ tłuszcz ◆ zboże ◆ mąka ◆ kasza ◆ olej ◆ szkodnik

Tego się nauczę!

rośliny uprawne ◆ pole uprawne ◆ rośliny oleiste ◆ chwast ◆ żniwa

ZADANIE 1. *Przeczytaj tekst i zakreśl te obrazki, na których jest pole uprawne.*

Na dużej części Ziemi są pola uprawne, tam rolnicy uprawiają różne rośliny. Na polach rosną np.: zboża, warzywa i rośliny oleiste.

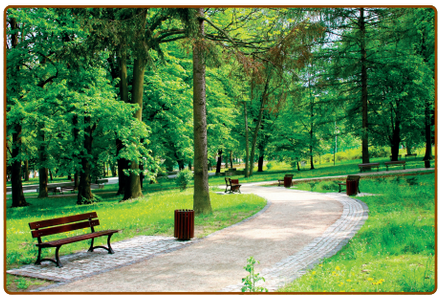

ZADANIE 2. *Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.*

tłuszczu ◆ zboża ◆ żniwa ◆ kapusta ◆ kaszę ◆ pożywieniem ◆ mąkę ◆ olej

Na polach uprawia się _____ , np. pszenicę, owies, żyto i kukurydzę. Zawierają one dużo wartości odżywczych, dlatego są _____ dla zwierząt i ludzi. Ze zbóż wytwarzamy _____ , płatki i _____. Zbieranie zboża to _____. Na polach rosną też rośliny warzywne, takie jak marchewka, pietruszka, _____ i ziemniaki. Uprawia się też rośliny oleiste, czyli takie, w których jest dużo _____. Są to między innymi rzepak, len i słonecznik. Z tych roślin wytwarzamy _____ .

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI

ZADANIE 1. *Każdy plan powinien mieć tytuł. Dopasuj tytuły planów do zdjęcia z zadania 2.*

Na polu uprawnym

ZADANIE 3. *Podkreśl kolorem niebieskim nazwy zbóż, zielonym – nazwy warzyw, a czerwonym – nazwy roślin oleistych.*

pietruszka żyto len pszenica

kapusta ziemniak rzepak

owies marchewka

kukurydza burak słonecznik

ZADANIE 4. *Wykreśl co drugą literę. Zapisz ukryte wyraz pod zdjęciami. Następnie połącz nazwy z definicjami i z przykładami.*

S/Z O K T O R D U N E I W K O I

C/Y H S W G A C S U T J Y

to rośliny, które rosną na polu, ale nie są rośliną uprawną. Zabierają roślinom uprawnym wodę, światło i miejsce.

to zwierzęta i owady, które jedzą rośliny uprawne.

mszyca

chaber

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Karta pracy powstała w ramach projektu *Nowe narzędzia i metody glottodydaktyczne – wsparcie nauczania języka przyrodniczego dzieci z doświadczeniem migracji i ich nauczycieli* współfinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej przyznanych w ramach konkursu *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* oraz Fundacji Nauki Języków Obcych *Linguae Mundi*.

LINGUAE MUNDI